

Enebakk kommune

Årsrapport 2023

med årsberetning

Org.nr. 964 949 581

Vi satser på

Oppvekst

Bærekraftig samfunnsutvikling

Livskvalitet

Satsingsområder

Kommunen har tre satsingsområder, med tilhørende bærekraftsmål, for kommuneplanperioden. Dette er de tre viktigste satsingsområdene:

1. **Oppvekst**
2. **Bærekraftig samfunnsutvikling**
3. **Livskvalitet**

OPPVEKST				BÆREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING					LIVSKVALITET			
												
Barn og unge i Enebakk skal ha en trygg og sunn oppvekst som gir grunnlag for god livsmestring.				Enebakk kommune skal ha en bærekraftig samfunnsutvikling med attraktive tettsteder og bevaring av naturmangfold og kulturlandskap.					Alle innbyggere i Enebakk skal kunne mestre eget liv, føle seg inkludert og ha god livskvalitet.			
- forebygging - utdanning og samarbeid - inkludering				- tettstedsutvikling - mobilitet - boligpolitikk - næringsutvikling - klima og miljø - samarbeid					- folkehelse, møteplasser og aktivitetstilbud - frivillighet og samskaping - aldersvennlig - deltagelse			

Kommunedirektørens kommentar

2023 har igjen vært et år preget av globale kriser, stigende rentenivå, høy inflasjon og strømpriser som er betydelig over normalt nivå. Året har i Enebakk kommune vært preget av stram økonomi og pågående omstillingsprosesser i kommunen. Kommunedirektøren vil rette en stor takk til medarbeiderne i Enebakk kommune for betydelig innsats, fleksibilitet og utholdenhet.

Kommunedirektøren vil fra 2023 trekke frem arbeidet med tilpasning av organisasjonen, satsing på ledelse samt digitalisering gjennom blant annet ny hjemmeside som har høstet gode tilbakemeldinger fra våre innbyggere og andre kommuner. I tillegg nevnes ferdigstilling av "Perspektivmelding, Enebakk 2035" og kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt i 2023 med tre hovedsatsingsområder: "Oppvekst, bærekraftig samfunnsutvikling og livskvalitet". Dette gir oss samlet et godt faktagrunnlag og gir retning for de krevende valgene og prioriteringene kommunen må ta for å sikre en god samfunnsutvikling og nødvendig økonomisk bærekraft i årene fremover.

Enebakk kommunes regnskap for 2023 viser et negativt netto driftsresultat på ca. 1,7 mill. kroner, tilsvarende 0,17 % prosent av driftsinntektene. Hovedutfordringen for kommunen er betydelig merforbruk i driften på alle enheter, med unntak av selvkostområdene avløp og renovasjon. Totalt er merforbruket i driften på om lag 36 mill. kroner, ned fra 45 mill. kroner året før. Det er gledelig å se at omstillingstiltakene som er iverksatt innen Helse og mestring har effekt. Merforbruket innen dette området er halvert sammenlignet med 2022.

Årsaken til at man likevel havner på et beskjedent negativt netto driftsresultat, er at finansområdet har store merinntekter. Dette er inntekter kommunen ikke kan påvirke, og som man ikke kan legges til grunn som en varig effekt i årene som kommer.

Kommunen har videre begrenset investeringsnivået gjennom 2023 i påvente av nye behovsanalyser, viktige strukturvalg og kommunens økonomiske situasjon. Dette fører til at gjelden har gått ned. Ved utgangen av året var størrelsen på disposisjonsfondet inkludert premieavviksfond 167 mill. kroner, mot 169 mill. forrige år. Et tilstrekkelig stort disposisjonsfond er avgjørende for blant annet å kunne håndtere uforutsette kostnader og hendelser, sikre omstillingskraft og å tilføre egenkapital til fremtidige investeringer.

I 2023 var det en befolkningsvekst i Enebakk på 0,8 %. Det er en usikker situasjon i boligmarkedet, men det er likevel flere planlagte utbyggingsområder som er ventet realisert de nærmeste årene. Det blir derfor viktig at kommunen sikrer en styrt vekst.

Avslutningsvis vil jeg takke politikerne i Enebakk kommune for et godt og konstruktivt samarbeid i 2023.

Jeg håper årsrapporten gir god informasjon om økonomi og aktivitet i 2023. For mer informasjon gå inn på våre nettsider www.enebakk.kommune.no.

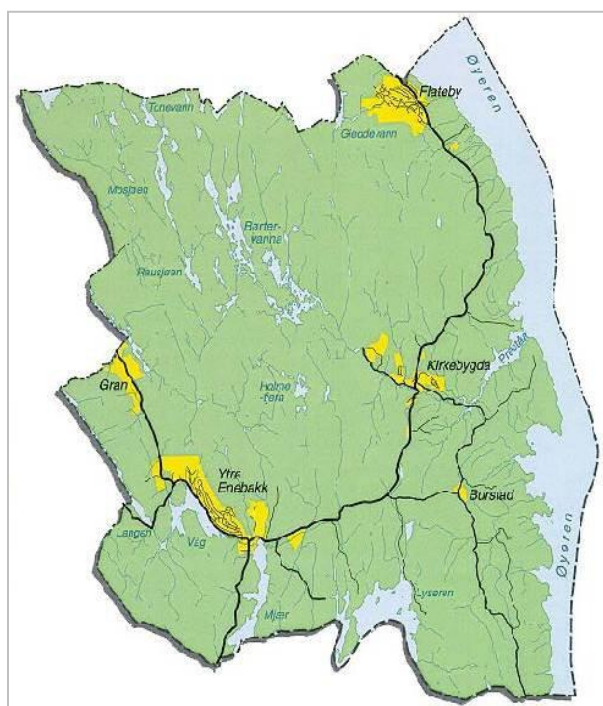
Andreas Halvorsen
Kommunedirektør

Innhold

ÅRSBERETNING 2023	5
Kommunefakta og befolkningsutvikling	5
Resultat 2023	9
Resultatutvikling og vesentlige avvik fra budsjett	10
Gjeld- og finansforvaltning	22
Organisasjon og personale	25
ÅRSRAPPORT 2023	37
Sentraladministrasjonen.....	37
Kultur og oppvekstavdelingen	41
Helse og mestringsavdelingen	48
Avdeling for teknikk og samfunn	55
Selvkost.....	61
Investeringsprosjekter	65

ÅRSBERETNING 2023

Kommunefakta og befolkningsutvikling

Antall innbyggere	11 482 (pr. 1.1.2024)		
Areal totalt	ca. 233 km ²		
- Skogsareal	ca. 150 km ²		
- Vannareal	ca. 38 km ²		
- Jordbruksareal	ca. 30 km ²		
Høyeste punkt	Vardåsen, 374 m.o.h.		
Største innsjø	Øyeren		
Lengste elv	Børterelva/Igna		
Bosetting	Enebakk	Akershus	Norge
Befolkningstetthet (innb. pr. km ² , pr. 1.1.24)	49,3	123,7	17,1
Andel bosatt i tettbygde strøk (pr. 1.1.23)	79,4 %	86,2 % (Viken)	81,7 %

Befolkningsstruktur (pr. 1.1.2024)	Enebakk	Akershus	Norge
0-19 år	24,7 %	24,4 %	22,4 %
20-44 år	30,1 %	31,5 %	33,3 %
45-66 år	31,1 %	29,2 %	27,8 %
67+	14,1 %	14,9 %	16,5 %

Befolkningsutvikling

I 2023 økte kommunens befolkning med 90 personer.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Folkemengde pr. 1.1	10 927	10 945	11 026	11 110	11 065	11 249	11 392	11 482
Vekst, ant. personer	57	18	81	84	-45	184	143	90
Vekst i prosent	0,52 %	0,16 %	0,74 %	0,76 %	-0,41 %	1,66 %	1,27 %	0,79 %

Vekst i perioden 2017-2024	Samlet vekst i perioden	Årlig vekst (snitt)
Vekst, antall personer	555	69
Vekst i prosent	5,1 %	0,64 %

Politisk virksomhet

Kommunestyret (2019-2023 til 23. oktober 2023) er kommunens øverste politiske organ og treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. Kommunestyrets avgjørelsesmyndighet reguleres av en rekke lover, først og fremst kommuneloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven, samt en del særlover. Også ikke-lovfestede saker som ut fra sakens prinsipielle innhold og/eller omfang skal behandles av kommunestyret. Kommunestyrets myndighet i økonomiske saker fremgår av kommuneloven og kommunens økonomi- og finansreglement. Det er kommunestyret som vedtar personalpolitiske mål og retningslinjer.

Parti (2019-2023)	Medlemmer	Menn	Kvinner
Arbeiderpartiet	8	5	3
Senterpartiet	6	5	1
Sosialistisk Venstreparti	1	1	0
Kristelig folkeparti	0	0	0
Miljøpartiet de grønne	1	1	0
Høyre	6	4	2
Fremskrittspartiet	4	2	2
Uavhengig	1	1	0

Kommunestyret (fra 23. oktober 2023 – 2027) Det var valg i 2023 og partisammensetningen i kommunestyret ble endret. Tabellen viser partiene som danner kommunestyret fra 23. oktober 2023 til 2027.

Parti (fra okt. 2023-2027)	Medlemmer	Menn	Kvinner
Arbeiderpartiet	6	3	3
Senterpartiet	4	3	1
Sosialistisk Venstreparti	2	2	0
Kristelig folkeparti	1	1	0
Høyre	7	3	4
Fremskrittspartiet	5	3	2
Venstre	1	0	1
Rødt	1	1	0

Formannskapet (2019-2023 til 23. oktober 2023) behandler forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak slik kommunelovens § 8 fastsetter. I tillegg skal formannskapet behandle forslag til alle overordnede planer, samt alle planer på kommuneplannivå. Formannskapet er kommuneplanutvalg, klagenemnd og sektorutvalg for sentraladministrasjonen.

Parti (2019-2023)	Medlemmer	Menn	Kvinner
Arbeiderpartiet	3	1	2
Senterpartiet	2	2	0
Sosialistisk Venstreparti	1	1	0
Høyre	2		2
Fremskrittspartiet	1	1	0

Formannskapet (23.oktober 2023 til 2027)

Tabellen nedenfor viser partiene som danner formannskapet fra 23. oktober 2023 til 2027.

Parti (fra okt. 2023-2027)	Medlemmer	Menn	Kvinner
Arbeiderpartiet	2	1	1
Senterpartiet	1	1	0
Sosialistisk Venstreparti	1	1	0
Høyre	2	1	1
Fremskrittspartiet	2	1	1
Venstre	1	0	1

Politiske organer Til høyre vises en oversikt over utvalgene i kommunen og antall medlemmer.

Organer	Antall medlemmer
Kommunestyret	27
Kontrollutvalget	5
Formannskapet	9
Klagenemda	9
Administrasjonsutvalget	7
Ungdomsrådet	7
Utvalg for helse- og omsorg	9
Utvalg for teknikk- og utvikling	9
Utvalg for kultur- og oppvekst	9
Utvalg for klima og miljø	9
Prosjekt- og byggekomiteen	5
Valgstyret	9
Valgkomiteen	11
Eldrerådet	7
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	7

Politisk aktivitet fra 2020 - 2023:

Antall saker pr utvalg	2020	2021	2022	2023
Kommunestyret	131	140	123	110
Formannskapet	125	96	65	70
Utvalg for helse og omsorg	33	15	13	9
Utvalg for kultur, oppvekst og skole	69	47	34	36
Utvalg Livsløp, opprettet oktober 2023	0	0	0	27
Utvalg for teknikk og utvikling	150	105	90	61
Utvalg for landbruk og miljø (NLM)	38	42	23	0
Utvalg teknikk næring og miljø, opprettet oktober 2023	0	0	0	10
Prosjekt- og byggekomiteen	45	19	7	14
Ungdomsrådet		4	35	38
Valgkomiteen	13	4	2	2
Valgstyret	0	7	0	9
Administrasjonsutvalget	22	12	19	19
AMU	22	7	21	10
Klagenemnda er i formannskapet	6	7	5	3
Eldrerådet (ELD)	17	6	7	5
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne (FUN)	16	10	6	9

Fra 2018 fikk kommunen overført ansvaret for å gjennomføre vigsler. Kommunestyret i sin helhet, samt HR-sjef, kommunalsjef for kultur, oppvekst og skole og beredskapsansvarlig har delegert myndighet til å foreta vigsler.

Vigsler	2020	2021	2022	2023
Antall vigsler siste 3 år	18	14	17	20

Resultat 2023

Oppsummering

Enebakk kommune fikk et negativt netto driftsresultat på ca. 1,7 mill. kroner i 2023. Dette tilsvarer -0,17 % av driftsinntektene. Resultatet er bedre enn opprinnelig budsjettert, hvor det i økonomiplanen 2023-2026 ble budsjettert med et negativt netto driftsresultat på 1,6 %. Dette utgjør et negativt resultat på 18 mill. kroner og resultatet er dermed 16,3 mill. kroner bedre enn budsjettert. Bakgrunnen for at resultatet ble bedre enn budsjettert er i hovedsak et stort positivt premieavvik på pensjoner.

Den økonomiske situasjonen i kommunen er fortsatt svært krevende da avdelingene ikke klarer å holde seg innenfor budsjett. Økonomien må være bærekraftig nok for å møte økte behov og økte finanskostnader til investeringer i årene fremover. Dagens låneportefølje er i stor grad (78%) knyttet opp mot fastrente tegnet på et gunstig tidspunkt. Vi må derfor forvente et betydelig høyere rentenivå i årene som kommer. Avdelingene har samlet et merforbruk på totalt ca. 36 mill. kroner i 2023. Til sammenligning var det i 2022 et merforbruk på 45,4 mill. kroner. Resultatet er således bedre enn året før, og viser en forbedring på 9,4 mill. kroner.

Avdeling (1000 kr)	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik 2023
Sentraladministrasjonen	44 930	43 824	1 107
Kultur og oppvekstavdelingen	353 008	338 740	14 268
Helse- og mestringsavdelingen	233 874	221 216	12 658
Avdeling for teknikk og utvikling	74 591	64 479	10 113
Enebakk Sokn	6 711	6 711	0
Selvkost	-17 746	-15 602	-2 144
Finans	-695 368	-659 367	-36 002

Som tabellen over viser er det merforbruk i alle avdelinger med unntak av selvkostområdet. Innenfor kultur og oppvekstområdet ble det høyere kostnader enn budsjettert i barneverntjenesten på grunn av økt aktivitet og behov for flere beredskapshjem og institusjonsplasser. Tilskudd til private barnehager ble høyere på grunn av ekstra pensjonstilskudd og flere små barn enn forventet. Innenfor helse- og mestrings skyldes avviket høyt fravær, høy vikarinneleie, sommeravtaler og bruk av vikarbyrå (som nå er avviklet) i sykehjemmet. Kostnader til økonomisk sosialhjelp økte for hele landet i 2023, også i Enebakk. NAV fikk i 2023 et totalt negativt avvik på 8,6 mill. kroner. Innenfor teknikk og samfunn knyttes merforbruket seg til blant annet bygg- og vedrift, driftstilskudd til Follo Brannvesen og delesak og oppmåling. Avvikene i driften er nærmere beskrevet i årsrapporten nedenfor.

Finansområdet til kommunen har gått bedre enn budsjettert og dekker derfor mye av merforbruket i avdelingene. Årsaken til de gode resultatene skyldes i hovedsak lavere *netto finansutgifter* og høyere *inntekstutjevning* enn budsjettert. Norges Bank har i 2023 økt styringsrenten mer enn forventet. Dette har bidratt til at kommunen har fått høyere renteinntekter. Rentekostnadene økte også, men kommunen har en stor andel lån bundet med fastrente (78%), og er godt sikret mot renteøkninger. Plasseringene har også hatt en god avkastning.

I 2023 ble inntektsutjevningen 17,2 mill. kroner høyere enn budsjettet. Noe av merinntekten går til å dekke lavere skatteinntekter, som ble 11,6 mill. kroner under budsjett. Enebakk hadde en skattenedgang på 5,6 % fra 2022 til 2023, mens nedgangen for landet var på 4,7 %.

Som en konsekvens av at avdelingene over tid har hatt en drift som overstiger de vedtatte økonomiske rammer iverksatte kommunedirektøren en omfattende omstillingsprosess i 2022. Dette har pågått i hele 2023 og vil fortsette ut 2024, og deler av 2025. Helse og mestring ble prioritert først under omstilling og har redusert merforbruket sitt med 13,2 mill. kroner fra 2022 til 2023. Resultatet for 2023 ble også noe bedre for helse og mestring enn den prognosen som ble presentert halvveis i året.

Resultatutvikling og vesentlige avvik fra budsjett

Enebakk kommune er avhengig av et økonomisk handlingsrom for å videreutvikle og tilpasse tjenestetilbudet i kommunen. Dette øker mulighetene for lokale prioriteringer innenfor de økonomiske rammene. Enebakk kommune har tre vedtatte handlingsregler/mål som utgangspunkt for å si noe om det økonomiske handlingsrommet til kommunen.

- Netto lånegjeld av driftsinntektene
- Netto driftsresultat av driftsinntektene
- Disposisjonsfond av driftsinntektene

I tabellen under er resultatene for de nevnte tre indikatorene illustrert.

Forklaring	Mål		2023	2022	2021	2020	
Netto lånegjeld av driftsinntekten	Lavere enn 80 %		98,0 %		96,9 %		109,7 %
Netto driftsresultat av driftsinntekten	Høyere enn 3 %		-0,2 %		0,2 %		0,8 %
Disposisjonsfond av driftsinntekten	Høyere enn 10 %		17,3 %		18,4 %		15,8 %

Det er viktig å poengtere at dette kun gir en indikasjon på handlingsfriheten i kommunen. Det vil også være andre indikatorer som påvirker hvordan den økonomiske situasjonen er, og som ikke kommer fram her.

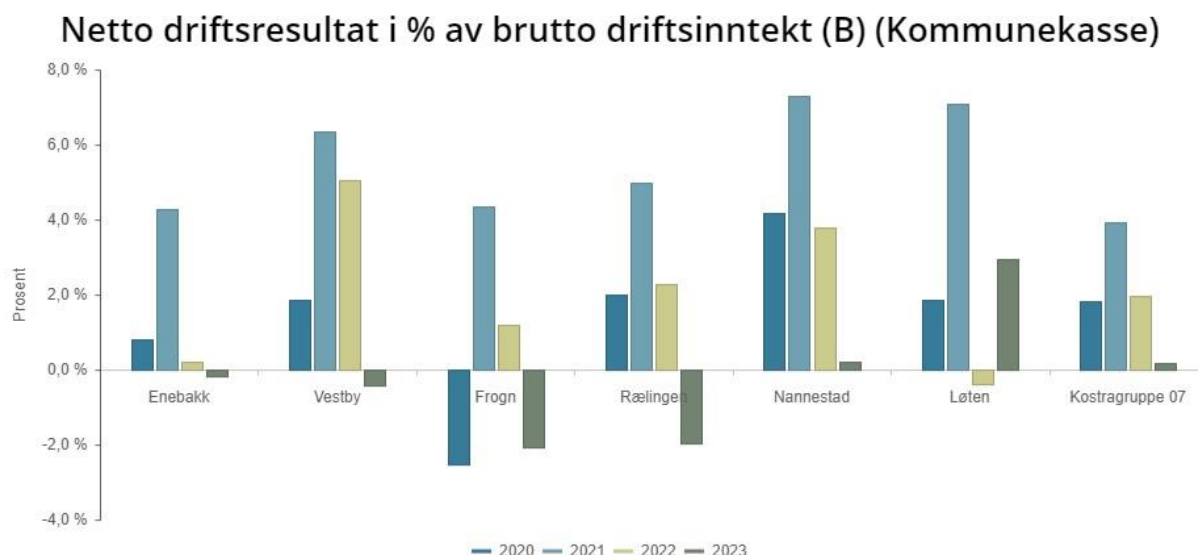
Netto driftsresultat av driftsinntektene

Indikatoren viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til eksterne finansieringstransaksjoner. Dette måltallet sier dermed noe om andelen som kan benyttes til avsetninger og finansiering av investeringer. Ifølge statsforvalterens anbefaling bør netto driftsresultat være minimum 3 % av driftsinntektene over tid. Enebakk har som mål å klare dette.

Netto driftsresultat blir ofte brukt som et mål på kommunens økonomiske handlefrihet. Netto driftsresultat er overskuddet, evt. underskuddet, knyttet til driften av kommunen og gir med det et uttrykk for den økonomiske handlefriheten. Netto driftsresultat må være positivt for at kommunen på sikt skal ha handlefrihet for å kunne opprettholde dagens tjenestetilbud, og sette i gang nye tiltak eller gjennomføre investeringer.

I 2023 ble netto driftsresultatet ca. -0,2 % av driftsinntektene. I den siste perioden har netto resultatgrad i hovedsak ligget under det anbefalte nivå fra statsforvalteren på 3 %, bortsett fra i 2021 hvor resultatet ble bedre enn det fastsatte målet.

Det er flere kommuner i 2023 med lavt netto driftsresultat.

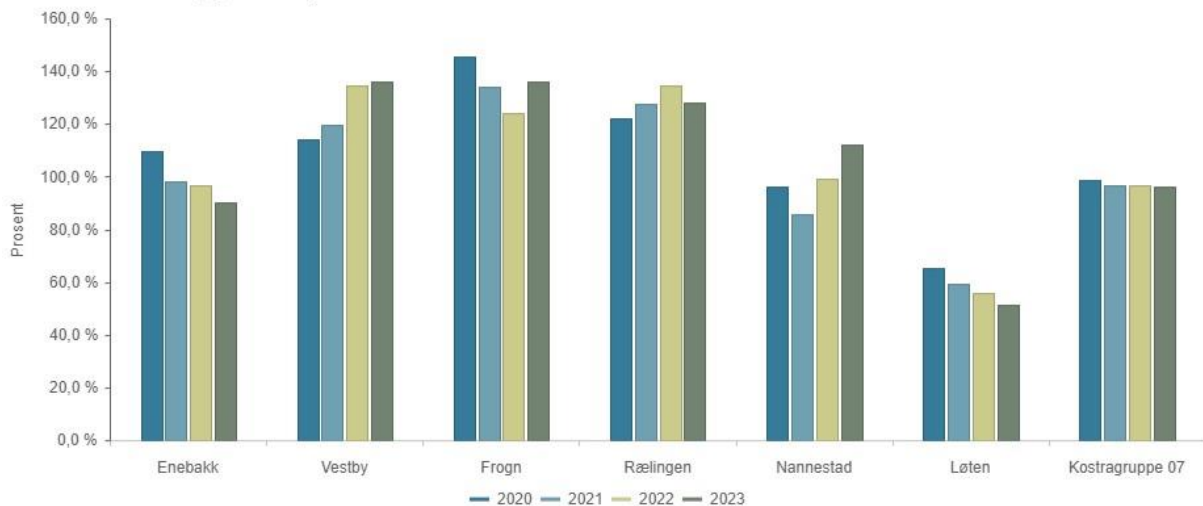

Netto lånegjeld av driftsinntekter

For å si noe om gjeldssituasjonen i Enebakk tas det utgangspunkt i netto lånegjeld. Netto lånegjeld defineres som langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser, utlån og ubrukte lånemidler. Det er ingen bestemt grense som definerer hva som er høyt eller lavt gjeldsnivå, men kommunen har satt som mål å ha en gjeldsgrad lavere enn 80 %.

Netto lånegjeld (inkl. selvkost) utgjør i 2023 ca. 98 % av driftsinntektene. En gjeldsgrad på dette nivået betyr at kommunen vil ha liten handlefrihet i årene som kommer. Renterisikoen reduseres ved at en stor del av gjelden er bundet i fastrente. Det har ikke vært behov for låneopptak i 2023 grunnet lavere aktivitet på investeringsprosjektene. Gjeldsgraden er de siste årene gradvis redusert, noe som har vært helt nødvendig for å bremse veksten i finanskostnader (renter og avdrag) som direkte går på bekostning av tilgjengelige midler til drift. Samtidig er det viktig å påpeke at kommunen på sikt vil måtte gjøre større investeringer, spesielt innenfor helse- og omsorgssektoren.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B) (Kommunekasse)

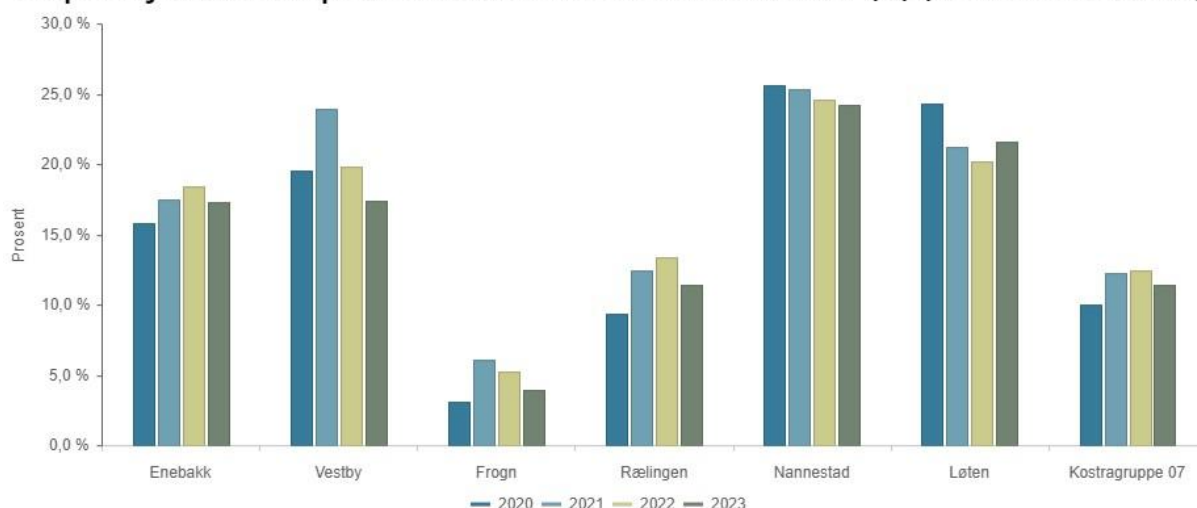
Gjeldsgraden bør reduseres ytterligere for å bidra til at Enebakk skal få en økonomisk bærekraftig økonomi i tiden som kommer. Slik situasjonen er nå går en uforholdsmessig stor andel av kommunens inntekter til å betjene gjeldskostnader. For fremtidige investeringsprosjekter blir det viktig å få en større andel av investeringene finansiert av egenkapital, og ikke ved lån som har vært største finansieringskilde historisk sett i Enebakk.

Disposisjonsfond av driftsinntektene

Indikatoren viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, og indikatoren forteller noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. Oppsparte reserver er viktig for å kunne håndtere uforutsette kostnader og for å kunne håndtere svingninger i rentenivået på kort sikt. I tillegg er det viktig for å opparbeide egenkapital til fremtidige investeringer i kommunen. Enebakk har som mål at disposisjonsfondet skal være høyere enn 10 %.

I 2023 utgjør disposisjonsfondet ca. 17,3 % av brutto driftsinntekter. Totalt utgjør disposisjonsfondet ca. 167 mill. kroner. Hvor ca. 81 mill. kroner er disposisjonsfond drift og ca. 86 mill. kroner er kommunens premieavviksfond.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B) (Kommunekasse)

Bruk og avsetning disposisjonsfond

Det var budsjettert med 21 mill. kroner fra disposisjonsfond driftsmidler i 2023. De største budsjettpostene var 10 mill. kroner til ekstraordinære høye strømpriser, 6,1 mill. kroner til omstillingsprogrammene, 3 mill. kroner til bredbåndsutbygging og 0,95 mill. kroner til kunstgressbane. Behovet ble ikke like stort, og det ble hentet ut:

- 3,8 mill. kroner til ekstraordinære strømkostnader i 2023
- 3,5 mill. kroner omstillingsprosjektet
- 3 mill. kroner bredbåndsutbygging
- 0,95 mill. kroner tilskudd Driv – kunstgress Mjær

Totalt ble det satt av 16,6 mill. kroner til kommunens premieavviksfond. Disposisjonsfond inkl. premieavviksfond, viser en nedgang på 2,4 mill. kroner fra 2022 til 2023.

Frie inntekter

Kommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Kommunesektoren finansieres i stor grad gjennom frie inntekter. Samlet utgjør disse inntektene om lag tre fjerdedeler av kommunesektorens samlede inntekter. Hvor mye skatteinntektene skal utgjøre av kommunesektorens inntekter er en politisk beslutning som tas av Stortinget.

(i 1000 kr)	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Avvik 2022	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-386 139	-368 542	-17 597	-326 757
Inntekts- og formuesskatt	-349 408	-361 073	11 665	-370 712
Andre skatteinntekter	-102	-102	0	-102
Sum	-735 649	-729 717	-5 932	-697 571

Kommunens frie inntekter økte med i underkant av 38 mill. kroner fra 2022 til 2023. Størst økning ligger innenfor områdene skatt og inntektsutjevning. Avvikene er nærmere forklart nedenfor.

Skatteinntekter

Skatteinntektene endte ca. 11,6 mill. kroner lavere enn budsjettet. Mens inntektsutjevningen ble høyere enn forventet og ble 17,2 mill. kroner over budsjett. Netto ble det en merinntekt på 5,9 mill. kroner. Dette er inntekter som kommunen i liten grad kan påvirke. Kommunen bruker prognoser fra Finansdepartementet og KS ved budsjettering av skatteinntekter.

Sett opp mot fjoråret har kommunenes skatteinntekter gått ned med nærmere 10,4 mrd. kroner eller 4,7 prosent. Enebakk hadde en skattenedgang på 21,3 mill. kroner eller 5,6 prosent. Totalt fikk Enebakk skatteinntekter på 349,4 mill. kroner.

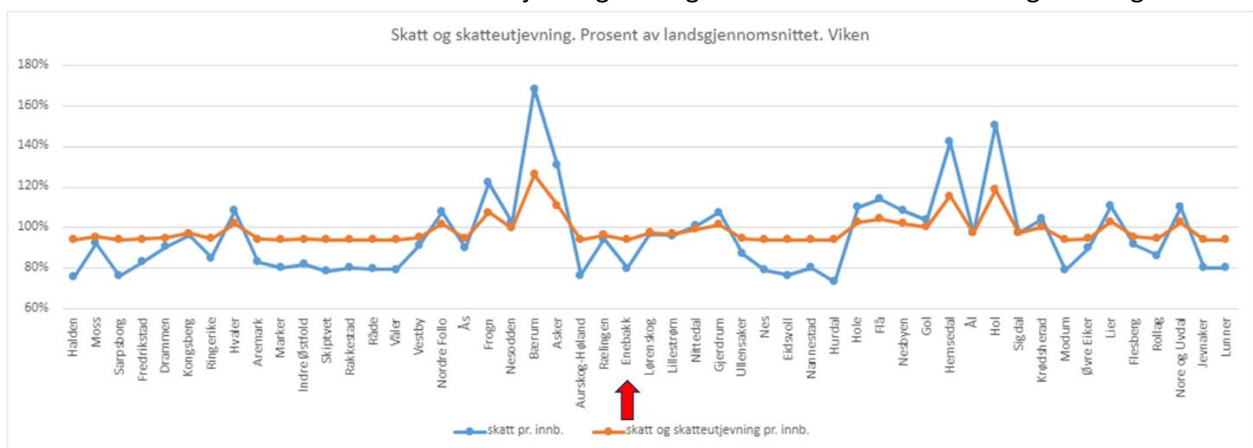
I 2021 og 2022 var skatteveksten betydelig utover skatteanslag i både nasjonalbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett. Merskatteveksten var særlig høy disse to årene på grunn av endringer i skatteopplegget. I 2023 ser man ikke denne effekten, og for Enebakk sin del er skatteveksten lavere enn budsjettet.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet til kommunen består i hovedsak av et innbyggertilskudd og inntektsutjevning. Innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger. Siden kommuner varierer etter forhold som geografi, alderssammensetning og ulike levekår, omfordeles inntektene. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel. Kostnadsnøgkelen består av en rekke objektive kriterier, som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Kostnadsnøgkelen sørger for å omfordele denne andelen av rammetilskuddet fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet.

Kommunen mottok i overkant av 316 mill. i innbyggertilskudd i 2023. Mens utgiftsutjevningen reduserte rammetilskuddet med ca. 12 mill. kroner. I tillegg kom det noen endringer gjennom året blant annet kompensasjon for økt lønns- og prisvekst.

Det inntektsutjevvende tilskuddet skal bidra til å jevne ut inntektsforskjellene mellom skattesvake og skattesterke kommuner. Kommuner som har skatteinntekter under landsgjennomsnittet og mottar en beregnet andel av differansen gjennom inntektsutjevningen, mens for skattesterke kommuner trekkes en bestemt andel av differansen. Inntektsutjevningen fungerer som en ren omfordelingsordning.

Tabellen over viser skatt og inntektsutjevningen for Viken i 2022. 100 % tilsvarer

gjennomsnittlige skatteinntekter for hele landet. I 2022 hadde Enebakk en skatteinntekt på 80 % av landsgjennomsnittet. Når skatteinntektene er høyere/lavere enn landsgjennomsnittet innebærer dette reduksjon/økning av rammetilskuddet gjennom inntektsutjevningen. Dette har medført at Enebakk kommune har fått om lag 62 mill. kroner i inntektsutjevning i 2023. Dette er 17,2 mill. kroner over budsjett.

I tillegg til innbyggertilskudd og inntektsutjevningen inngår skjønnstilskuddet fra Statsforvalter i rammetilskuddet. Skjønnstilskuddet brukes til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Kommunen mottok ordinært skjønnstilskudd på 1,6 mill. kroner, i tillegg fikk kommunen ekstra midler på 4 mill. kroner for å dekke økte kostnader i barnevernet som følge av flere barn/unge i institusjon eller beredskapshjem. Totalt fikk kommunen skjønnsmidler på 5,6 mill. kroner i 2023.

Vesentlige budsjettavvik driftsregnskap

I avsnittet nedenfor vil vesentlige driftsavvik beskrives (herunder avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.) Se avdelingenes spesifikke årsrapporter for ytterligere detaljer om avvik i driften.

Økonomisk oversikt - drift (§5-6)

(I 1000 kr)	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	-386 139	-368 542	-357 393	-326 757
Inntekts- og formuesskatt	-349 408	-361 073	-360 449	-370 712
Andre skatteinntekter	-102	-102	-102	-102
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-33 705	-31 600	-21 699	-21 570
Overføringer og tilskudd fra andre	-84 341	-45 527	-33 994	-91 640
Brukerbetalinger	-30 032	-33 033	-35 499	-31 950
Salgs- og leieinntekter	-80 369	-81 905	-81 554	-74 709
Sum driftsinntekter	-964 097	-921 782	-890 691	-917 440
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	435 524	418 731	409 675	408 114
Sosiale utgifter	110 613	109 633	121 251	107 064
Kjøp av varer og tjenester	314 633	293 440	276 422	293 564
Overføringer og tilskudd til andre	61 570	47 238	48 255	57 834
Avskrivninger	50 860	48 000	48 000	48 050
Sum driftsutgifter	973 201	917 041	903 603	914 626
Brutto driftsresultat	9 104	-4 741	12 912	-2 813
Finansinntekter				
Renteinntekter	-18 743	-8 571	-8 350	-10 640
Utbytte	-68	-3	-3	-21
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-4 895	-2 190	-2 190	-2 052
Renteutgifter	30 013	26 491	26 491	24 668
Avdrag på lån	37 100	37 100	37 100	37 000
Netto finansutgifter	43 408	52 827	53 048	48 956
Motpost avskrivninger	-50 860	-48 000	-48 000	-48 050
Netto driftsresultat	1 652	86	17 960	-1 907
Disp. eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	725	725	0	262
Avsetninger til bundne driftsfond	11 628	12 348	5 730	7 716
Bruk av bundne driftsfond	-11 643	-8 739	-5 690	-15 977
Avsetninger til disposisjonsfond	17 971	16 580	0	12 443
Bruk av disposisjonsfond	-20 332	-21 000	-18 000	-2 537
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	-1 652	-86	-17 960	1 907
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Driftsinntekter:

«**Rammetilskudd**» består av rammeoverføring (innbyggertilskudd), skjønnstilskudd og inntektsutjevning. I 2023 ble det til sammen en merinntekt på ca. 17,6 mill. kroner på disse postene. På slutten av året fikk kommunen ekstra rammetilskudd på 0,4 mill. for å dekke økte kostnader knyttet til vaksinasjon Covid -19. Fordi midlene ble mottatt sent på året var det ikke mulig å få vedtak i kommunestyret før årsavslutning.

Som følge av at kommunen ligger under landsgjennomsnittet på skatt, og at skatteinntektene ble 11,7 mill. lavere enn forventet, fikk kommunen et positivt avvik på inntektsutjevning. Dette utgjorde merinntekter på 17,2 mill.

«Andre overføringer og tilskudd fra staten» består av ulike overføringer/tilskudd fra staten og avsetningen til ressurskrevende tjenester. Avviket består hovedsakelig av høyere avsetning til ressurskrevende tjenester enn budsjettet.

«Overføringer og tilskudd fra andre» består av blant annet refusjoner fra staten og kommuner, sykelønnsrefusjoner, mva.-kompensasjon og andre øremerkede tilskudd. Totalt viser denne posten et positivt avvik på 39 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak sykelønns- og svangerskapsrefusjoner. Kommunen budsjetterer ikke med sykefravær og dette vises derfor som en merinntekt på totalt 25 mill. kroner. Det er viktig å merke seg at dette ofte har en tilsvarende utgiftsside ved vikarbruk. Videre har kommunen mottatt mer i tilskudd og refusjoner fra staten, totalt 6,3 mill. kroner. De største postene er merinntekter som knyttes til mange tjenestoområder, blant annet tiltak til videreutdanning, voksenopplæring, tilskudd allmennleger i spesialisering (ALIS og LIS 1), avsatt tilskudd fra Husbanken bolig mm. Noe av avviket skyldes også mottatt inntektspåslag i forbindelse med den statlige forsøksordningen med finansiering av omsorgstjenester (SIO).

Videre er det merinntekter på ca. 1,7 mill. kroner fra fylkeskommunen. Dette gjelder blant annet tilskuddsmidler NAV, tilskudd til kommunalt rusarbeid, spillemidler og kompetansemidler.

Driftsutgifter:

«Lønnsutgifter» viser en merkostnad på ca. 17,8 mill. kroner. Merforbruket er i hovedsak knyttet til merutgifter til vikarer og ekstrahjelp. Disse kostnadene må sees i sammenheng med mottatte sykelønnsrefusjoner. Videre har enkelte enheter hatt utfordringer rundt bemanning. I enhet for sykehjem er det store merkostnader til vikarer, overtid og ekstrahjelp, som ses i sammenheng med et høyt sykefravær på enheten og mangel på rett kompetanse.

«Kjøp av varer og tjenester» har et merforbruk på til sammen ca. 21,2 mill. kroner.

Noe av det negative avviket er knyttet til prisstigning som enkelte tjenestoområder ikke har fått kompensert fullt ut. Enheten Enebakk sykehjem har hatt store utfordringer knyttet til driften i form av mye fravær og mangel på personell. Det har gjennom 2023 vært utfordrende å skaffe riktig bemanning, blant annet sykepleiere. Dette har medført stort behov for innleie fra bemanningsbyrå for å drifte på en forsvarlig måte. Innleie utgjør en merkostnad på over 3,5 mill. kroner. Dette må også sees i sammenheng med sykelønnsrefusjon. Det har ikke vært behov for å bruke så mye omstillingsmidler som planlagt.

Det har vært økte kostnader i KOS-administrasjon og fellestjenester, spesielt knyttet til skoleskys, spesialundervisning og lisenskostnader. I tillegg oppstod merforbruk knyttet til institusjonsopphold, beredskapshjem, innleie av eksterne private barnevernskonsulenter på grunn av høyt sykefravær, samt juridisk bistand innenfor barnevernet. Videre var det kostnader knyttet til døgnbemannet institusjonsopphold innenfor Psykisk helse og rus, samt høyere kostnader til gjesteinnbyggeroppgjør fastlegeordningen. Det har vært økte kostnader til snøbrøyting som følge av oppdaterte veilengder i

avtalen og forliket med kontraktør. Det har vært økte kostnader til bygg- og vedlikeholdstjenester for boligforvaltning.

I representantskapet ble det vedtatt å øke driftstilskudd til Nordre Follo Brannvesen etter at budsjettet for 2023 ble vedtatt, noe som også har bidratt til økte utgifter. Lavere strømpriser i 2023 førte til en lavere strømkostnad enn forventet. Dette reduserte behovet for å bruke disposisjonsfondet til å dekke ekstraordinært høye strømkostnader i forhold til vedtak i kommunestyret. Strømforbruket for året lå omtrent på samme nivå som i 2022.

«Overføringer og tilskudd til andre» viser et merforbruk på 14,3 mill. kroner. Det er et merforbruk knyttet til overføringer til private barnehager på ca. 0,5 mill. Videre skyldes merforbruket økt utbetaling av sosialhjelp på i underkant av 7,5 mill. I tillegg er det et negativt avvik knyttet til flyktninger på denne posten, men dette er finansiert gjennom tilskudd fra IMDI. Det var også merforbruk som gjelder førskole (spes.ped.) på grunn av flere barnehagebarn med behov for assistent. Avviket skyldes også høyere MVA-utgifter på varer og tjenester i drift som følge av større innkjøp.

Finansinntekter:

«Renteinntektene» ble 10,2 mill. kroner høyere enn budsjettet. Positivt avvik skyldes i stor grad høyere rentenivå enn budsjettet i 2023.

«Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler» ble 2,7 mill. kroner høyere enn budsjettet som følge av et godt marked utover året, og avkastning på kommunens plasseringer ble god.

«Renteutgifter» endte på 3,5 mill. kroner over budsjett. Kommunen har en svært høy andel av gjelden i fastrentelån, og unngår derfor den største rentesmellen.

«Avdrag på lån» gikk i balanse.

«Avsetninger til bundne driftsfond» viser en mindreutgift på 0,7 mill. kroner. Innenfor avløp var det ikke behov for å sette av så mye som budsjettet. Det er avsatt 5,7 mill. ubrukte integreringsmidler til fond, mens det var budsjettet med 6,1 mill.

«Bruk av bundne driftsfond» Det ble i 2023 brukt 2,9 mill. kroner fra bundet fond som ikke var budsjettet. Dette gjelder blant annet bruk av fond til boligtilskudd, kompetansetilskudd, dekning av merforbruk KAD fra fond for øyeblikkelig hjelp, og bruk av fond til rusforebyggende tiltak.

«Avsetninger til disposisjonsfond» gjelder avløp og tilsyn avløpsløsninger. I 2022 lånte avløpsområdet 1,4 mill. kroner av disposisjonsfondet for å dekke inn til full selvkost. Dette er tilbakeført i 2023.

«Bruk av disposisjonsfond». Avviket skyldes i hovedsak at det ble brukt mindre av fond til dekning av ekstraordinært merforbruk strøm, og mindre til omstilling.

Vesentlige budsjettavvik investeringsregnskapet

I avsnittet nedenfor vil vesentlige budsjettavvik i investeringsregnskapet beskrives (herunder avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene).

§5-5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING (2A)

(i 1000 kr)	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Regnskap 2022
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	27 331	82 397	-40 308	121 716
Tilskudd til andres investeringer	0	223	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 481	0	0	1 438
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	28 812	82 620	-40 308	123 154
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 593	-10 852	10 100	-21 480
Tilskudd fra andre	-8 516	-883	0	-61 894
Salg av varige driftsmidler	-401	-8 020	0	-3 550
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	-704
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-16 451	-58 111	30 208	-34 714
Sum investeringsinntekter	-28 961	-77 866	40 308	-122 343
Videreutlån				
Videreutlån	30 021	20 000	20 000	10 835
Bruk av lån til videreutlån	-30 021	-20 000	-20 000	-10 835
Avdrag på lån til videreutlån	10 503	12 400	12 400	10 785
Mottatte avdrag på videreutlån	-11 743	-12 400	-12 400	-8 892
Netto utgifter videreutlån	-1 240	0	0	1 893
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-725	-725	0	-262
Avsetninger til bundne investeringsfond	9 056	269	0	3 814
Bruk av bundne investeringsfond	-6 337	-4 445	0	-5 605
Avsetninger til ubundet investeringsfond	658	416	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-1 264	-270	0	-651
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	1 388	-4 754	0	-2 704
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

«**Investeringer i varige driftsmidler**». Det er kostnadsført ca. 55 mill. mindre enn budsjettet for investeringer i varige driftsmidler. Dette skyldes i hovedsak forsinkelser på prosjekter iht. opprinnelig plan. Lavere aktivitet er et avvik fra kommunestyrets premisser for bruk av bevilgningen. De største prosjektene med forsinkelser gjelder Bjerklundsbakken gang-/sykkelvei, sykesignalanlegg sykehjem, utvidelse Flateby renseanlegg og oppgradering bygg ihht. vedlikeholdsplan. Årsaken til stort avvik mellom opprinnelig budsjett og revidert budsjett skyldes at prosjektene som går over flere år er budsjettet på nytt i 2023 (tatt med videre fra 2022).

«**Investeringer i aksjer og andeler i selskaper**» Har avvik knyttet mot budsjett som følge av egenkapitaltilskudd til KLP som ikke var budsjettet.

«**Kompensasjon for merverdiavgift**» Refusjon av MVA-komp. er lavere enn budsjettet pga. lavere aktivitet i investeringsprosjektene enn budsjettet.

«**Tilskudd fra andre**» Skyldes kommunens andel av justeringsavtaler for MVA fra utbyggingsområder som ikke var budsjettet.

«**Salg av varige driftsmidler**» Avviket skyldes salg av lift som ikke var budsjettet.

«**Bruk av lån**» viser et positivt avvik på 42 mill. kroner. Skyldes lavere aktivitet på investeringsprosjektene enn lagt til grunn ved budsjettering.

«**Videreutlån (Startlån)**» Det er lånt ut 10 mill. mer enn budsjettet. Dette skyldes restmidler som var overført fra 2022. Dette er nærmere omtalt under overskrift «Husbankens lån- og tilskuddsordninger» lenger ned i årsberetningen.

«**Avdrag på lån til videreutlån**» viser et avvik på 1,9 mill. kroner. Det er betalt ned mindre på husbanklånene enn budsjettet.

«**Mottatte avdrag på videreutlån**» Det er mottatt 0,7 mill. mindre i avdrag på forvaltningslån enn det er budsjettet.

«**Avsetninger til bundne investeringsfond**» skyldes i hovedsak at differanse mellom betalte og mottatte avdrag på forvaltningslån avsettes til bundet fond (7,4 mill.), og avsatt anleggsbidrag til Haugdammen.

«**Bruk av bundne investeringsfond**» skyldes i hovedsak ekstraordinær nedbetaling av lån til videreformidling til Husbanken (6,1 mill.).

«**Avsetninger til ubundne investeringsfond**» gjelder MVA-refusjon fra justeringsavtaler i utbyggingsområder, og avsetning til prosjektavslutningsfond.

«**Bruk av ubundet investeringsfond**» Bruk av disp. fond investeringsmidler er i hovedsak økning av egenkapitaltilskudd til KLP.

Finansiering:

Det ble ikke tatt opp nye lån (sett bort i fra startlån/formidlingslån) i 2023. Dette skyldes i hovedsak lavere aktivitet på investeringsprosjektene enn planlagt, som gjorde at det var ubrukte lånemidler igjen fra forrige år.

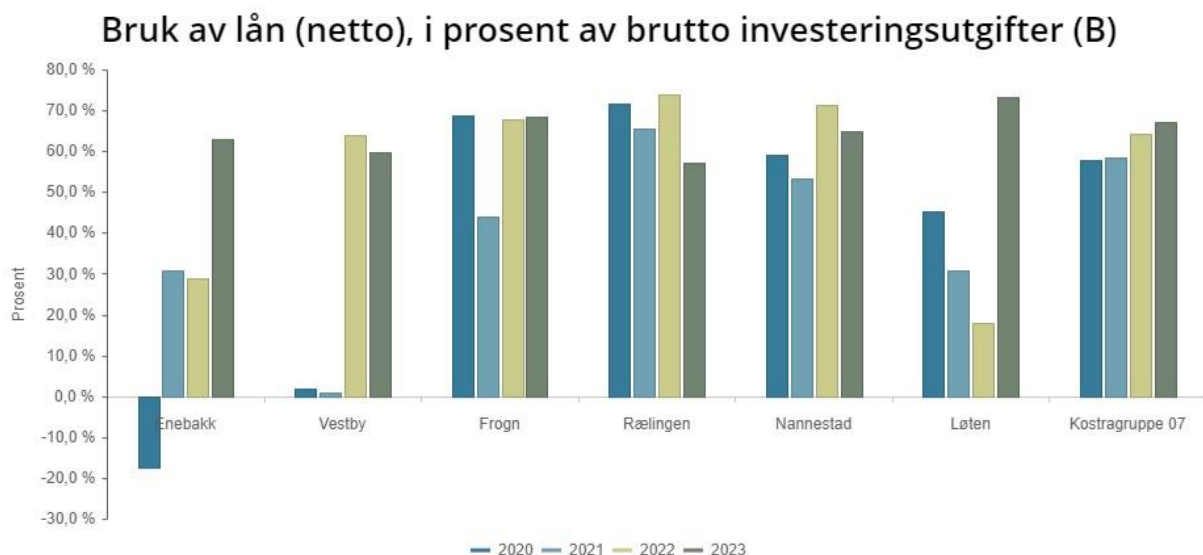
Investeringer

Tabellene nedenfor viser investeringsaktiviteten i perioden 2020 – 2023. Etter at skolen i Ytre Enebakk sto ferdig i 2018 har kommunen hatt et relativt sett lavt investeringsnivå sammenliknet med kommunene rundt Enebakk. Dette har vært svært viktig for å ikke øke den økonomiske belastningen for kommunen. I 2023 ble det gjort investeringer for totalt ca. 27 mill. kroner.

De største investeringene i 2023 er knyttet til fornyelse av ledningsnett avløp og rehabilitering av utleieboliger i Kopåsveien.

(Tall i 1000 kr)	2020	2021	2022	2023
1 Investeringer i varige driftsmidler	78 461	85 205	121 716	27 331
2 Tilskudd til andres investeringer	0	312	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 389	1 231	1 438	1 481
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	79 850	86 748	123 154	28 812

Diagrammet nedenfor viser bruk av lån (netto) i prosent av brutto investeringsutgifter. Indikatoren viser hvor stor andel av regnskapsårets investeringer som finansieres ved hjelp av lån (netto). I 2023 ble det benyttet ca. 16,5 mill. kroner av lånte midler som finansieringskilde, mens det i 2022 ble benyttet 34,7 mill. kroner. Andelen bruk av lån var lav i 2021 og 2022 da kommunen mottok et relativt stort forsikringsoppgjør for å dekke gjenoppbyggingen av familiens hus.

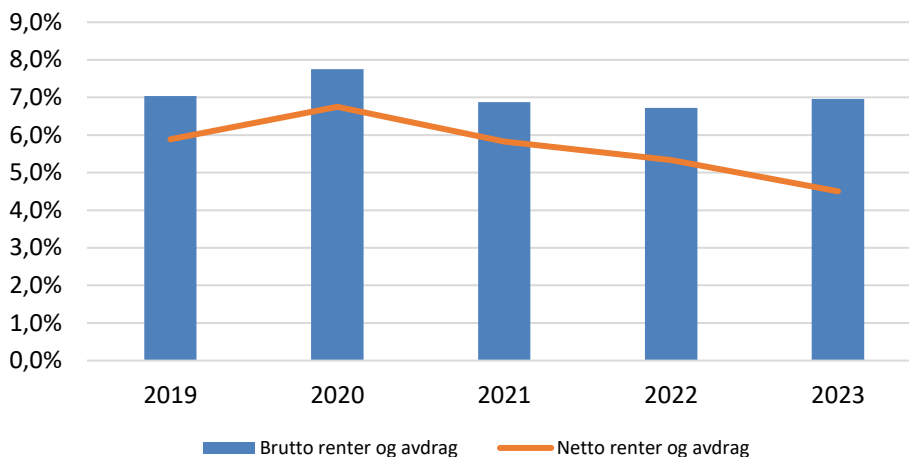

Renter og avdrag

Ifølge Statsforvalteren bør ikke netto renter og avdrag overstige 7 % av driftsinntektene. Utgiftene for Enebakk kommune ligger under anbefalt nivå ettersom flere investeringsprosjekter er forsinket. Dersom Enebakk kommune bruker 7 % eller mer av driftsinntektene til renter og avdrag vil mindre midler kunne brukes til tjenester til innbyggerne. Grensen for en lavinntektskommune vil imidlertid ligge lavere enn for en kommune med høye frie inntekter dersom tjenestenivået for landets innbyggere skal holdes på et tilnærmet likt

Som det kommer frem i grafen nedenfor, har netto utgifter i prosent av driftsinntekter økt i 2019 og 2020. Kapitalkostnadene har hatt en nedgang med nesten 12,3 mill. kroner fra 2020.

Kapitalutgifter i % av driftsinntektene

Det er flere årsaker til at kapitalkostnadene målt mot inntektene er redusert fra 2020 til 2023. Inntektene har økt, det er ikke tatt opp nye lån samtidig som kommunen har innbetalt avdrag på lån og kommunen har sikret en svært høy andel av gjeldsporteføljen til fastrenteavtaler. Samtidig har kommunen fått høyere renteinntekter og avkastning på plasseringene. I tillegg er investeringsporteføljen redusert betydelig.

Pensjon

Den samlede kostnaden til pensjon og arbeidsgiveravgift ble vesentlig høyere i 2023 enn i 2022. Dette gjorde at det ble nødvendig å ta ut 27 mill. fra premiefond i KLP. Dette reduserte premieavviket tilsvarende, og har ikke resultateffekt i 2023, men effekten kommer påfølgende 7 år.

Total saldo på kommunens premiefond i KLP er etter dette 48,6 mill. kroner. Dette fondet inneholder tilbakeførte premier og overskudd fra kommunens eierandel i KLP. Det ble foretatt en ekstraordinær tilbakeføring til fondet i 2021 på ca. 40 mill. fordi avsetningskravet til fremtidige alderspensjoner ble redusert. Det er forventet økt krav til avsetning når de som er født etter 1963 kan ta ut livsvarig AFP. Regelverket rundt dette er fortsatt usikkert, noe som gjør det hensiktsmessig å ha en del midler inntilstående på fondet for å stabilisere premieøkningen kommende år.

Gjeld- og finansforvaltning

Kommunens låneportefølje:

Enebakk kommunes låneportefølje pr. 31.12.23 er på ca. 1 093 mill. kroner hvorav startlån (formidlingslån) utgjør ca. 148 mill. Fratrullet startlån utgjør låneporteføljen 946,2 mill. kroner. Låneporteføljen blir forvaltet av Bergen Capital Management AS (BCM).

Nøkkeltall	31.12.2023	01.01.2023	Forklaring
Total lånegjeld	Kr. 1 093 712 250	Kr. 1 121 315 572	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	4,2 ÅR	4,86 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.
Vektet gjennomsnittrente	2,84 %	2,55 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.
Kapitalbinding	11,24 ÅR	-	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.

I løpet av året har kommunens vektete gjennomsnittrente økt fra 2,55 % til 2,84 %.

Kommunens langsiktige lån er hovedsakelig tatt opp i Kommunalbanken. Videre er rentebindingstiden redusert fra 4,86 år til 4,20 år.

Økonomiavdelingen har arbeidet aktivt for å oppnå en god fordeling mellom premie og renterisiko på kommunens lån. Ettersom kommunen har høy gjeldsgrad og generelt stram økonomi, er kommunen avhengig av lav risiko for å kunne håndtere renteøkninger på kort og mellomlang sikt. 855 mill. kroner av gjelden er bundet med fast rentesats. Dette har vært svært viktig for kommunen i 2023 som følge av et vesentlig høyere rentenivå gjennom året. Uten disse rentebindingene ville rentekostnadene vært vesentlig høyere.

Nedenfor følger utvikling og status for lån til videreformidling (Startlån):

Husbankens lån- og tilskuddsordninger

(Tall i 1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Utlån (kr)	18 800	20 400	21 021	30 020
Antall bevilgede lån	6	8	7	12
Aktive forhåndsgodkjenninger	8 100	10 075	14 391	4 575
Antall forhåndsgodkjenninger	3	4	9	2
Boligtilskudd	2020	2021	2022	2023
Utbedring/tilpasning (kr)	75	381	347	0
Antall tilskudd	1	2	2	0
Etablering (kr)	700	400	316	800
Antall tilskudd	5	2	4	4
Aktive forhåndsgodkjenninger	100	781	816	400
Antall forhåndsgodkjenninger	1	4	1	1

Det er utbetalt 12 startlån. Alle søknadene er behandlet ut ifra kriterier for å være berettiget til startlån, jfr. Husbankens forskrift. 6 startlån er gitt til enslige forsørgere med barn. 2 startlån er gitt som refinansiering, og er gitt til familie med barn. 2 startlån er gitt til enslige. 2 startlån er innvilget, men ikke utbetalt. Det er ett lån som er samfinansiert med ordinær bank. Det er gitt tilskudd til etablering i de tilfeller der det har vært behov for å gi det. Det er ikke gitt tilskudd til tilpasning/utbedring av bolig, da det ikke har vært søknader der kriterier har vært oppfylt. Grunnet økt prisstigning, høyere renter og endringer i boligmarkedet, er det flere som har fått avslag fordi de ikke har betjeningsevne ut ifra inntekter og utgifter. Endringer i finansavtaleloven forplikter kommunene til å kredittvurdere alle søkere, og gi avslag der det ikke er betjeningsevne, selv om de fyller kriterier for startlån.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Tabellen under gir en oversikt over ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål for hele 2023.

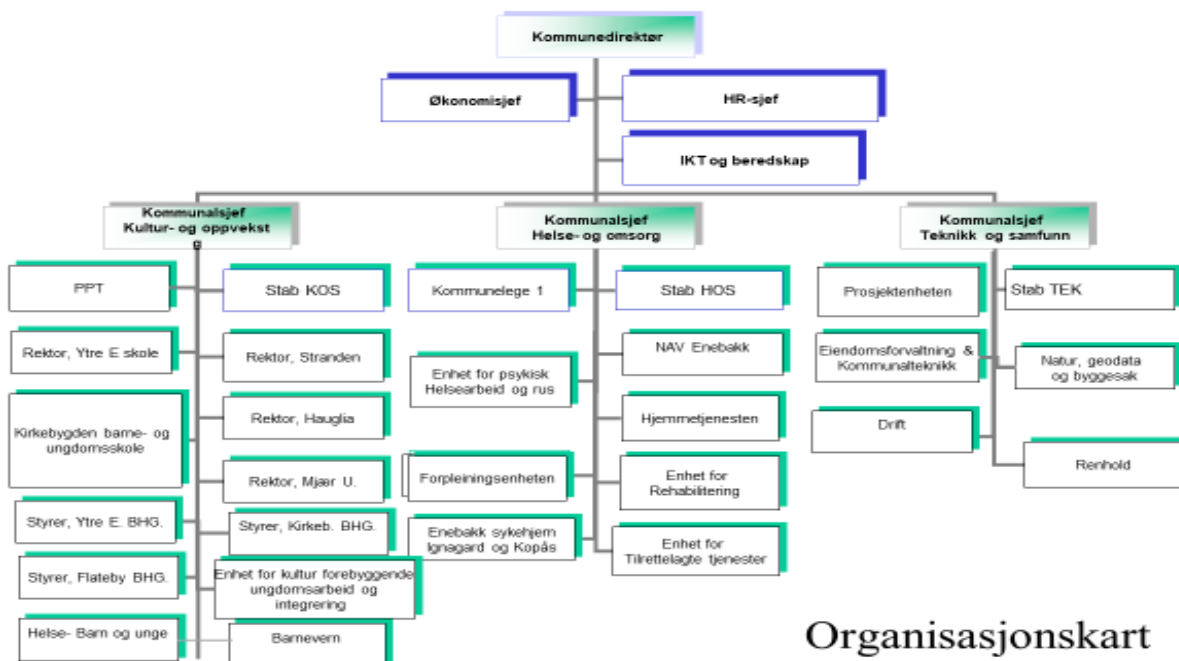
	31.12.2022		31.12.2023	
	Mill NOK	%	Mill NOK	%
Innskudd hos hovedbankforb.	209,9	100 %	134,8	100 %
Samlet driftslikviditet	209,9	100 %	134,8	100 %
Aksjer				
First Yield	44,0	52 %	47,0	56 %
Holberg likviditet	39,0	46 %	40,9	48 %
Samlet overskuddslikviditet	83,1	100 %	87,9	100 %
Samlet likviditet	293,0		222,7	

Kommunen har pr. 2023 ca. 135 mill. kroner i driftslikviditet og 87,9 mill. kroner i overskuddslikviditet. Overskuddslikviditetene er vurdert til å være lett omsettelige.

Enebakk kommune har hatt en avkastning på overskuddslikviditeten på ca. 4,9 mill. kroner i 2023. Kommunens likviditet har vært tilfredsstillende, men den følges nøye som følge av usikkerheten knyttet til økte utgifter og generell usikkerhet.

Organisasjon og personale

Kommunedirektørens ledergruppe består av tre kommunalsjefer, økonomisjef, prosjektleder for omstilling og HR-sjef.

Organisasjonskart

Tabellen under viser antall faste årsverk for 2022 og 2023.

Avdeling	31.12.2022	31.12.2023
Sentraladministrasjonen (SA)	21,00	22,00
Kultur- og oppvekstavdelingen (KOS)	308,82	311,90
Helse- og mestringsavdelingen (HOM)	204,38	206,42
Avdeling for teknikk og samfunn (TES)	81,70	82,20
Sum	616,07	622,52

Ansatte

Kjønnsbalanse	Menn	Kvinner	Totalt
Totalt	168	654	723
Kommunedirektørens ledergruppe	4	2	6

Prosedyre for likestilling og mangfold ble vedtatt høsten 2020 av Administrasjonsutvalget. Prosedyren er spesielt relevant for de som arbeider med rekruttering, lønnsforhandlinger og personalpolitikk. Alle ledere og tillitsvalgte har imidlertid et ansvar for det løpende likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeidet. Alle arbeidstakere har plikt til å bidra til et godt arbeidsmiljø og til å hindre diskriminering og trakassering.

Likestilling

Ulikhet og mangfold i alder, kjønn, utdanning, kultur og tenkemåter er en forutsetning for å opprettholde god kvalitet over tid. Det er også en viktig forutsetning for nyskaping og innovasjon. Å

sikre mangfold på alle nivåer i kommunen er viktig for kvalitet på tjenesten til innbyggerne, og for å skape moderne og spennende arbeidsplasser for medarbeiderne. Alle ansatte har et medansvar for å forebygge og forhindre at diskriminerende holdninger og praksis får utvikle seg på den enkelte arbeidsplass.

Enebakk kommune arbeider aktivt for likeverd og likestilling på alle nivåer i kommunen. Dette er en del av rekrutteringspolitikken, og det tilstrebes blant annet å rekruttere menn i de tradisjonelle kvinneyrkene under ellers like forhold. Enebakk kommune tilstreber lik lønn mellom kvinner og menn, der hvor arbeidet er av lik karakter.

Tabellen nedenfor viser kommunes kjønnsbalanse. Alle faste og midlertidige ansatte uavhengig av stillingsprosent er med.

Forvaltningsrevisjon

Beredskap

Kontrollutvalget besluttet mai 2022 å bestille en undersøkelse av kommunens beredskapsplikt. Prosjektets formål er å vurdere om kommunen har et tilfredsstillende beredskapsarbeid i samsvar med gjeldende regelverk.

I mai 2023 behandlet kontrollutvalget rapport om kommunal beredskapsplikt i Enebakk kommune. Revisjonen anbefalte kommunen å sørge for at

- private aktører, og særlig de som faller inn under storulykkeforskriftens bestemmelser inviteres inn i utarbeidelsen av kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- kommunens håndtering av koronapandemien evalueres
- det finnes et dokumenterbart system for opplæring av kriseledelsens deltakere
- Vurdere å ytterligere inkludere hvordan uønskede hendelser kan skape følgehendelser i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- Vurdere å ytterligere formalisere kommunens atomberedskap
- Vurdere å utbedre kommunens nettsider på beredskapsområdet
- Vurdere å involvere større del av kommunens personell i øvelse

Kontrollutvalget skal følge opp følgende revisjonsrapporter i 2024:

- Forvaltningsrevisjonsrapport av psykisk helse og rusarbeid for barn og unge
- Forvaltningsrevisjonsrapport av kommunal beredskapsplikt

Statlige tilsyn 2023:

Fagområde	Emne	Utfører av tilsynet	Resultatet fra tilsynet	Oppfølging
Arkiv	Tilsyn med arkivholdet	Arkivverket	Tilsynet hadde hovedfokus på arkivorganisering og elektronisk arkivdanning, blant annet arkivplan, journalføring og fagsystemer. Det ble gitt 9 pålegg i tilsynsrapporten.	Kommunen sendte, innen fristen 29. februar 2024, handlingsplan med tiltak for utbedring av avvikene i tilsynsrapporten. Kommunen er nå i oppstartsfasen for iverksetting av tiltakene, og fristene for å lukke de ulike avvikene strekker seg fra 1. august 2024 til 1. februar 2026. Oversending av dokumentasjon til Arkivverket oversendes etter hvert som tiltakene er gjennomført.
NAV: Kravene i Arbeidsmiljøregelverket	Virksomhetens systematiske arbeid med helse, miljø og sikkerhet for å forebygge arbeidsrelaterte psykiske plager, muskel- og skjelettplager	Arbeidstilsynet	Følgende pålegg: 1. Virksomheten skal sørge for å inngå skriftlig avtale om hvem som skal ha ansvaret for samordningen av virksomhetenes helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. 2. Arbeidsgiver skal iverksette tiltak som sikrer samarbeid med andre arbeidsgivere slik at andre enn arbeidsgivers egne arbeidstakere har et arbeidsmiljø som ikke påfører dem uheldige helsebelastninger og slik at sikkerhetshensyn ivaretas. 3. Arbeidsgiver skal forbedre sin kartlegging og risikovurdering av psykososiale og organisatoriske faktorer i arbeidet som kan gi risiko for psykiske plager og/eller muskel- og skjelettplager hos arbeidstakerne.. 4. Arbeidsgiver skal iverksette tiltak og/eller utarbeide plan for å redusere psykososiale og organisatoriske risikofaktorer i arbeidet som kan gi psykiske plager og/eller muskel- og skjelettplager hos arbeidstakerne.	Det jobbes med pålegg 1 på overordnet nivå i NAV ØST Viken. Alle andre pålegg (2-7) har blitt lukket/oppfylt.

Fagområde	Emne	Utfører av tilsynet	Resultatet fra tilsynet	Oppfølging
			Tiltakene skal bygge på en gjennomført kartlegging og risikovurdering. 5. Arbeidsgiver må forbedre virksomhetens kartlegging og risikovurdering ved arbeidssituasjoner som kan medføre at arbeidstaker blir utsatt for vold, trussel om vold og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre. På denne bakgrunn skal arbeidsgiver utarbeide planer og iverksette tiltak for å redusere risikoen. 6. Arbeidsgiver skal gi arbeidstakerne nødvendig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusselsituasjoner, samt i bruk av eventuelt sikkerhetsutstyr, slik at arbeidstakerne så langt det er mulig, er beskyttet mot vold og trussel om vold. Opplæringen og øvelsen skal gjentas og tilpasses vesentlige endringer i risikovurderingen og ellers når det er nødvendig. 7. Arbeidsgiver skal i samarbeid med bedriftshelsetjenesten utarbeide en plan for bedriftshelsetjenestens bistand i virksomheten.	

Internkontroll

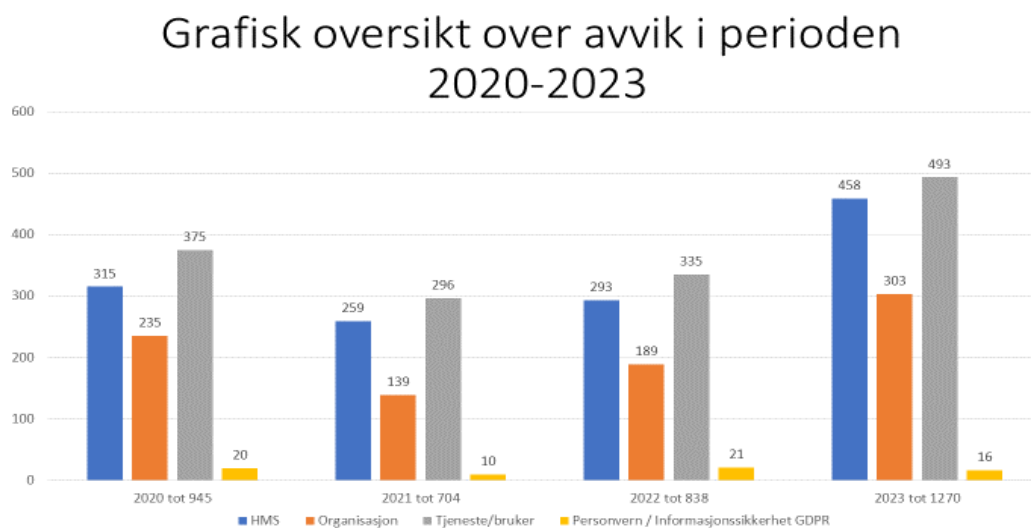
Kommunen har samlet alle retningslinjer og prosedyrer i kvalitetssystemet Compilo. Systemet holder oversikt over hvilke dokumenter som trenger revidering. Kommunen arbeider aktivt med informasjon og opplæring for at kunnskap om kvalitets- og avvikssystemet høynes blant de ansatte. Registrering av avvik er medvirkende til at det settes fokus på det løpende og kontinuerlige forbedringsarbeidet i kommunen.

Gjennom det elektroniske kvalitetssystemet Compilo jobber Enebakk kommune kontinuerlig med kvalitet innenfor alle kommunens tjenestoområder. Her finnes blant annet styringsdokumenter, prosedyrer samt et avvikshåndteringssystem. Dokumentene i kvalitetssystemet dekker det daglige behovet for tilgang til blant annet tjenesteprosedyrer, rutiner og reglementer. Det er etablert superbrukere for hver avdeling og det avholdes superbrukermøter hvor det er fokus på rutiner, funksjonalitet og informasjon til enhetene/ansatte.

Avvik

Alle avvik meldes i Compilo. Hensikten med å melde avvik er å ivareta mennesker, materiell og miljø. Avviksregistrering og -håndtering skal fange opp brudd på rutiner og prosedyrer / lover og forskrifter, og identifisere forhold som kan bidra til læring, forebygging og forbedring.

Fordeling avvik i perioden 2020-2023:

Økning i antall avvik er en ønsket utvikling og et resultat av økt fokus og bevissthet på avviksrapportering. Antallet gikk imidlertid noe ned under pandemien. Avviksrapportering er et sentralt ledd i kommunens internkontroll. Det er vesentlig økning i rapporterte avvik i 2023 sammenlignet med tidligere år. Det jobbes aktivt med å ha fokus på avviksrapportering i kommunens ledelse, og det gis opplæring i bruk av avviksrapporteringssystemet. Ansatte oppfordres til å melde avvik slik at man fanger opp potensielle utviklingsområder.

Ved opplæring av nyansatte skal det gis opplæring i Compilo. Opplæringen skal blant annet inneholde hvordan finne prosedyrer/retningslinjer som gjelder for enheten, personalhåndbok, HMS håndbok samt hvordan melde avvik.

Varslingsrutiner

Enebakk kommune har varslingsrutiner som skaper forutsigbarhet og trygghet for alle som ønsker å varsle om kritikkverdige forhold. Retningslinjer for varsling i kommunen ivaretas av «Prosedyre for internvarsling om kritikkverdige forhold i Enebakk kommune», som er vedtatt av kommunestyret. Varsling skal i hovedsak rapporteres i kvalitetssystemet «Compilo». I 2023 har det kommet inn 5 varsler. De gikk først til varslingssekretariatet bestående av kommunedirektør, HR-sjef og HVO for en vurdering av hvorvidt de oppfyller kravene i arbeidsmiljøloven kap. 2 A og avklaring om videre behandling. Deretter ble varslene behandlet av HR og den berørte enheten.

Etikk

I Enebakk kommune skal det være en kultur som gjenspeiler etiske kjerneverdier. Folkevalgte og ledere skal gå foran som et godt eksempel og motivere til etisk refleksjon og gode valg. Kommunen har felles reglement for ansatte og folkevalgte når det gjelder etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene ble revidert i 2017. Disse er nedfelt i kommunens etikkplakat med våre etiske kjerneverdier som er mot, åpenhet, redelighet og respekt:

MOT

- Sier ifra om kritikkverdige forhold til den det gjelder eller varsler til noen som kan gjøre noe med det gjennom kommunens varslingsystem.
- Tar ansvar for at egne handlinger er i samsvar med de etiske retningslinjene.
- Overholder lover og regler, og forholder seg lojalt til vedtak og avgjørelser, når disse er i samsvar med kommunens etiske retningslinjer.

ÅPENHET

- Være åpen i arbeid og samhandling.
- Ulike syn og kritikk blir hørt, vurdert og respektert.
- Åpenhet og innsyn i forvaltningen slik at innbyggerne kan gjøre seg kjent med kommunens tjenester.

REDELIGHET

- Er klar på egne roller og unngår dobbeltroller.
- Opptrer upartisk og praktiserer likebehandling
- Unngår gaver eller andre personlige fordeler som kan påvirke tjenestebehandlinger, eller vekke mistanke om slik påvirkning

RESPEKT

- Er tydelig på eget syn og har toleranse og respekt for andres syn
- Møter publikum og brukere med vennlighet, respekt og omtanke
- Viser respekt for personvernet og overholder taushetsplikten
- Hos oss har alle mennesker lik verdi

Enebakk kommune er medlem i Transparency International (TI). TI er den globale sivilsamfunnsorganisasjonen som står i spissen for kampen mot korrupsjon.

Kompetanse

Arbeidet med fagrettet kompetanseutvikling foregår avdelingsvis og tilpasses de ressursene det enkelte tjenesteområdet har. HR-avdelingen har ansvar for kompetansehevende kurs som er sektorovergripende, som arbeidsmiljøloven, hovedavtalen, hovedtariffavtalen, nærværarbeid osv.

Det har i løpet av høsten 2023 blitt igangsatt internopplæringsprogram for ledere. Det er satt opp en årsplan for opplæring for hver 1. torsdag i måneden fra kl. 09.00-11.00.

Opplæringen har bl.a. bestått av:

- HRM – oppfølging sykefravær, varsler om maksdatoer, utløp av vikariater osv., personalmeldinger, tjenestebevis osv.
- Elements som saksbehandlingssystem
- Ny lederhåndbok - hva finner du av rutiner og prosedyrer m.m.
- Digitalisering – hva har vi utført, og hva kommer
- Compilo – avvik og kvalitetssystem
- Hvordan skrive gode utlysningstekster
- Innkjøpsregler
- Arbeidsjus

I tillegg har HR i 2023 begynt med Nano-opplæring i enkelte temaområder i lederhåndboken.

Lederforum har blant annet blitt brukt til lederutvikling i sykefraværsoppfølging og endringsledelse.

Enebakk kommune ønsker å ta samfunnsansvar ved å ta imot lærlinger. Lærlinger gir nye impulser og bidrar med ny kunnskap og kompetanse. Ved å ta imot lærlinger kan kommunen markedsføre seg i et presset arbeidsmarked og øker mulighetene for at lærlingene vender tilbake etter endt utdanning.

Pr. 31.12.2023 var det totalt 10 lærlinger i Enebakk kommune.

Rekruttering

Kommunen opplever at det er utfordringer i forbindelse med rekruttering innenfor flere yrkesgrupper. Dette gjelder spesielt stillinger tilknyttet skole, barnehage- og omsorgssektoren. Vi merker også en stadig økende tendens til at det er krevende å rekruttere ledere og visse typer fagpersoner. I barnehagesektoren må kommunen innvilge flere dispensasjoner fra utdanningskravet enn vi hadde tidligere. På denne bakgrunnen er det satt inn tiltak som kampanjer i sosiale medier og det er gjennomført internopplæring i annonseskriving, noe som har gitt gode resultater.

Lønnsoppgjør

Gjennom lønnsoppgjøret ble det i 2023 gjennomført lokale forhandlinger i kapittel 3 og 5.

Lønnsoppgjøret 2023 var et mellomoppgjør. Det betyr at det ikke var forhandlinger i kapittel 4, men kun sentralt oppgjør. Det sentrale lønnstillegget som i 2023 var på 5,4 % tilfaller alle medarbeidere i kapittel 4. For ansatte i kapitlene 3 og 5 er det lokal lønnsdannelse med årlig lokale forhandlinger.

Heltid/deltid

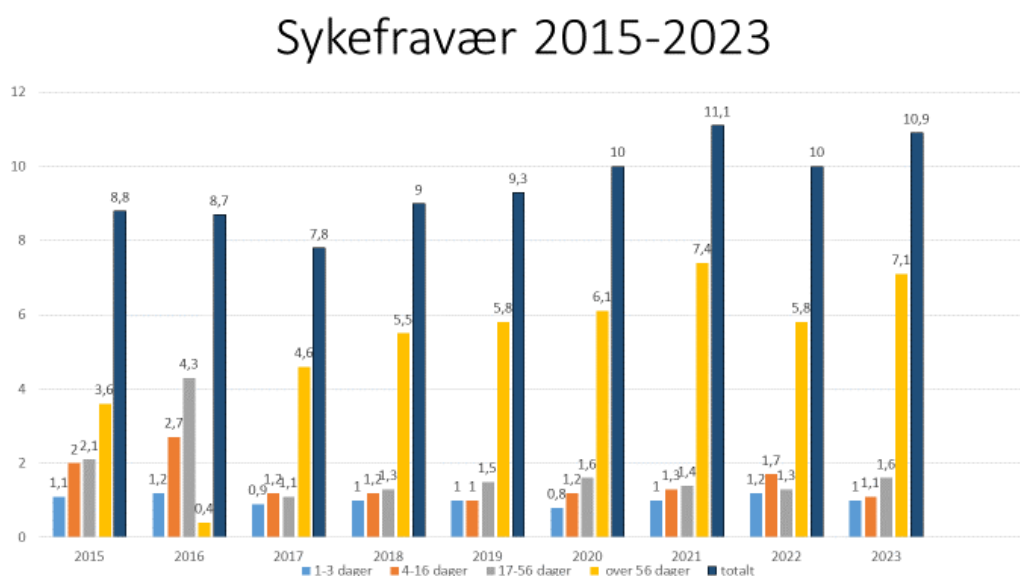
Deltid er mest utbredt blant kvinner. I samsvar med målsettingen til KS om å redusere bruk av deltid, er det et mål for Enebakk kommune at de som ønsker større stillingsprosent skal få det der dette er mulig i forhold til driften. Det anses at dette ikke minst vil komme brukerne til gode.

Ansatte med uønsket deltid jobber i hovedsak på sykehjem/boligene/hjemmetjenesten og skole/SFO. Kommunen har fokus på en heltidskultur, og har søkt om å bli med i KS-prosjektet TØRN. Tørn-prosjektet gjør forsøk med organisering av oppgavene i kommunenes omsorgstjenester. Det handler om å skape gode brukeropplevelser gjennom riktig kompetanse til riktig tid – og med heltidskultur i bunn. Prosjektet starter i 2024.

Seniorpolitikk

Kommunen arbeider for å legge til rette for at seniorer kan stå lenger i arbeid. Leder skal gjennomføre en samtale med alle som fyller 62 år. Det kan da bli opprettet en senioravtale, hvor den ansatte får redusert sin arbeidstid med 10 %. Seniorpolitikken skal evalueres og vurderes erstattet med livsfasepolitikk.

Sykefravær 2015-2023

Sykefraværet i 2023 er på totalt 10,9 %. Dette er inkludert koronafravær. Koronafravær for 2023 er på 0,7%. Om man trekker koronafraværet på 0,7% ut av totalfraværet i kommunen på 10,9 % vil fraværet være på 10,2 %. Dette er da en oppgang fra 2022 med 0,2 %.

Det er langtidsfraværet som er høyest i Enebakk kommune. Selv om ansatte er gradert sykemeldt fremkommer dette ikke av tallene. Ansatte som har gått av med pensjon/uføretrygd i løpet av 2023 er en del av statistikken.

Noen av tiltakene i enhetene i kommunen for å øke nærværet og redusere sykefraværet på kort og lang sikt har bl.a. vært:

- Lederopplæring
- Organisering av arbeidet for å forebygge slitasje på korttidsfravær
- Fokus på trivsel og jobbmestring
- Tilrettelagt arbeid med mål om tilbakeføring i fullt arbeid
- Veiledning i forhold til fag
- Samtaler i forhold til arbeidsmiljøgrupper og enkeltvis
- Besette vakante stillinger
- Medarbeiderskap som et verktøy for å øke nærvær og samarbeid. Gjøres sammen med HR
- Fokus på gravide arbeidstakere sammen med HR og bedriftshelsetjenesten
- Tettere oppfølging av langtidssykemeldte med fokus på nærvær og jobbmestring
- Ergonomisk gjennomgang av utstyr og hjelpemidler
- Sosiale treffpunkter
- Turnus i henhold til bemanningsplan
- Skape godt og trygt arbeidsmiljø som fremmer trivsel hvor ansatte kan yte sitt beste
- Det psykososiale arbeidsmiljøet skal være inkluderende og preget av åpenhet, vennlighet, høflighet og god samarbeidsvilje
- Arbeidsforholdene skal legges til rette slik at den enkelte gis muligheter for videreutvikling og kompetanseheving
- Tilrettelegge for et arbeidsmiljø hvor medarbeidere ikke utvikler arbeidsrelatert sykdom eller rammes av arbeidsulykker

Inkluderende Arbeidsliv

Enebakk kommune viderefører IA-arbeidet. Arbeidet med oppfølging av medarbeidere er lagt til enhetslederne med bistand fra HR-avdelingen. Dialogmøter blir gjennomført i samarbeid mellom enhetsleder, bedriftshelsetjenesten, lege, NAV og den sykmeldte. Høsten 2023 ble tiltaket systematisk sykefraværsoppfølging i samarbeid med NAV iverksatt. Samtidig ble det avholdt kursing av ledere knyttet til prosesser for sykefraværsoppfølging.

Medbestemmelse

Det har vært avholdt ukentlige møter mellom kommunedirektør, HR-sjef, prosjektleder omstilling og hovedtillitsvalgte. Her orienteres det om aktuelle saker som berører økonomi, aktuelle saker, omstilling, organisering og arbeidstakernes arbeidssituasjon samt at det gjennomføres lønnspolitiske drøftingsmøter mellom partene.

3-partmøtene mellom ledelsen, tillitsvalgte og verneombud er en annen viktig arene for medbestemmelse. Hovedtillitsvalgte (HTV) deltar også på aktuelle lederforum. I 2023 økte kommunedirektøren frikjøpsandelen midlertidig til frikjøp av HTV på grunn av omstillingsprosessen og økt arbeidsbelastning i den forbindelse.

Helse-, miljø og sikkerhet

Kommunen arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Det har i løpet av 2023 blitt vurdert de viktigste risikoforhold med hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Det blir årlig foretatt lovpålagte helsekontroller, og det er lagt fram en handlingsplan for bedriftshelsetjenesten, HMSplan og fremdriftsplan/tiltak. Disse planene inneholder forebyggende tiltak.

Organisering av HMS-arbeidet:

Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for HMS-arbeidet i kommunen. Praktisering og utøvelse av oppgavene er delegert til kommunalsjefene som igjen har delegert det praktiske arbeidet i enhetene til enhetslederne.

Bedriftshelsetjeneste

Enebakk kommune kjøper bedriftshelsetjenester gjennom samarbeidsavtale med Salutis HMS.

Det er satt opp 90 timer i planen for 2023, og brukt totalt 197 timer. Årsaken til avviket er bl.a. bruk av bedriftshelsetjenesten i dialogmøter (79 timer). HR har i høst 2023 begynt med lederutvikling i den gode dialogen i sykefravær og dialogmøter, slik at lederne kan ta dialogmøter selv, og ikke trenger like mye bistand.

Det utarbeides en aktivitetskalender med bedriftshelsetjenesten årlig. Planen inneholder aktiviteter gjennom året samt forebyggende helse, miljø og sikkerhetsarbeid.

Denne planen vedtas, og det blir rapportert til Arbeidsmiljøutvalget. Bedriftshelsetjenesten utarbeider dessuten årsrapport for kommunen vedrørende samarbeidet med bedriftshelsetjenesten.

Fokusområdet med hjelp fra bedriftshelsetjenesten har vært på forebyggende arbeid.

Vernetjenesten

Enebakk kommune har hovedverneombud (HVO) som er frikjøpt i 25 % stilling. Det er 21 verneombud fordelt på 21 verneområder.

Sommeren 2023 ble det valgt ny HVO, og høsten 2023 ble det gjennomført en verneombudssamling.

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av 5 arbeidsgiverrepresentanter og 5 arbeidstakerrepresentanter, og en representant fra Bedriftshelsetjenesten. Alle medlemmer i AMU får opplæring i HMS-arbeid. I 2023 var det arbeidstakersiden som ledet AMU.

Saker som blant annet ble behandlet i 2023 var blant annet:

- Sykefravær 2022, arbeid med sykefravær i 2023
- Årshjul HMS/HTV - 2023
- Aktivitetsplan bedriftshelsetjenesten 2022
- Årsrapport HMS 2022
- Arbeid med medarbeiderundersøkelse
- Arbeidsgiverpolitisk plattform
- Omstillingsprogram i Enebakk kommune
- Avvik
- Arbeidsulykker

Velferd

Bedriftsidrettslaget

Enebakk kommune har treningsrom i den nye delen på Ignagard og i Enebakkhallen som ansatte kan benytte. Bedriftsidrettslaget har i tillegg ballgruppe, skiturer og aktiviteter i svømmehallen på Enebakk ungdomsskole.

Juleavslutning

Kommunedirektøren inviterte alle ansatte til julelunsj på rådhuset. Ca. 175 ansatte deltok på arrangementet.

Beredskap

Overordnet beredskapsplan ihht. kommunal beredskapsplikt ble etablert med mål om slutføring og politisk godkjenning primo 2024.

Viken kommunerevisjon startet august 2022 arbeidet med revisjon av kommunal beredskapsplikt i Enebakk kommune. Rapport fra revisjonen ble slutført og overlevert Kontrollutvalget april 2023.

Kommunen innførte fra medio august det nye krisehåndteringssystemet Rayvn. Samtidig ble det tidligere CIM-systemet faset ut.

Opplæring og trening i systemet ble gjennomført både sentralt fra DSB/Statsforvalter og videre ut i beredskapsorganisasjonen/stabsfunksjonene i kommunen.

Beredskapsgruppen med deltagere fra alle kommunalområdene deltok i dette. Samt at gruppen har vært aktiv i beredskapsarbeidet, bl.a. ifm. med oppdatering av kommunalområdenes virksomhetsplaner.

Beredskapsgruppen i Enebakk kommune deltar videre aktivt i de månedlige felles nødnettøvelsene i regi av Statsforvalter. Øvelsene omfatter nå også samtidig bruk og læring i krisehåndteringssystemet Rayvn.

Kriseledelsen og -stab var aktivert ifm. to hendelser i 2023; En leteaksjon som gikk over 3-5 dager, samt ved uværet Hans i august.

Innkjøp - aktive rammeavtaler i 2023

Enebakk kommune hadde totalt 205 aktive rammeavtaler i løpet 2023 (inkl. overlapping av nye og gamle rammeavtaler, samt en dynamisk innkjøpsordning). Alle oppgitte tall under er eks. mva.

Lov om offentlige anskaffelser/Forskrift om offentlige anskaffelser

- Gjelder for kjøp av varer og tjenester over NOK 100.000 eks. mva.

Totalomsetning i 2023, Alle rammeavtaler

- Omsetning: NOK 66,49 mill. eks mva.
- Andel aktive rammeavtaler (alle): 59;51 %
- Antall aktive rammeavtaler med avrop: 122 av 205
- Mange avtaler som ikke hadde avrop, samt flere leverandører gikk konkurs i løpet av 2023

Omsetning eks. mva. for aktive rammeavtaler i Enebakk kommune

Omsetning rammeavtaler 2023	100 000 - 500 000		500 000 - 1 000 000		1 000 000 - 3 000 000		Over 3 000 000		Totalt		
	Ant. Lev	Omsetning	Ant. Lev	Omsetning	Ant. Lev	Omsetning	Ant. Lev	Omsetning	Ant. Lev	Omsetning	%vis andel
NRI rammeavtaler	46	6 510 464	7	4 966 594	9	14 984 284	1	8 456 754	63	34 918 096	52,52 %
Enebakk rammeavtaler	18	3 818 250	3	2 631 046	3	2 924 415	3	10 582 566	27	19 956 277	30,01 %
Lillestrøm rammeavtaler	8	1 421 130	0	0	3	6 587 016	1	3 223 047	12	11 231 193	16,89 %
Nittedal rammeavtaler	2	72 298	0	0	0	0	0	0	2	72 298	0,11 %
Oslo rammeavtaler	1	252 686	0	0	0	0	0	0	1	252 686	0,38 %
Viken rammeavtaler	2	59 205	0	0	0	0	0	0	2	59 205	0,09 %
Sum	77	12 134 034	10	7 597 639	15	24 495 715	5	22 262 368	107	66 489 756	100%

Samlet sett var omsetning/avrop i 2023 likt med 2022, men 4,43 % lavere sammenlignet med 2021.

- 2023: NOK 66,49 mill. eks mva.
- 2022: NOK 66,11 mill. eks mva.
- 2021: NOK 69,47 mill. eks mva.

Omstilling og utvikling

Enebakk står i likhet med resten landet overfor store samfunnsutfordringer i årene som kommer. Flere oppgaver og økt ansvar overføres til kommunen. Kvalifisert personell er mangelvare, bosetningsmønstre endrer seg og befolkningen blir eldre. Ressurser må utnyttes enda mer effektivt for å sikre at alle innbyggerne får et trygt og godt tilbud, tilpasset de behov.

Utviklingen tvinger fram betydelige endringer. Sommeren og senhøsten 2022 ble overordnet tilnærming og økonomiske rammer for omstillingsarbeidet vedtatt av kommunestyret.

En så grunnleggende omstilling som kommunen må gjennom fordrer en helhetlig tilnærming over mange år for å lykkes med å balansere en god samfunnsutvikling med en tjenesteprofil som er tilpasset våre økonomiske rammer på kort og lang sikt.

Løpende drift og omstilling er to sider av samme sak. Løpende drift uten omstilling er ikke mulig i så komplekse omgivelser som kommunen opererer i. Omstilling uten drift kan fort bli svært kostbart for enhver organisasjon. Det å balansere løpende drift og utvikling er imidlertid krevende.

Omstillingsarbeidet er godt forankret politisk i både forrige og nåværende kommunestyre. Hovedområder i omstillingen av kommuneorganisasjonen.

Fra senhøsten 2022 og fram til våren 2024 vil mye av omstillingsarbeidet være rettet mot å rigge kommuneorganisasjonen for å kunne gjennomføre store omstillinger i årene framover. Fokus har vært, og er fortsatt kanalisert mot å få på plass en tydeligere orientering mot innbyggernes ståsted som både ytere og mottakere av ulike tjenester. Eksempler er anvendelse av brukerundersøkelser og det å sette brukerne i sentrum for vårt utviklingsarbeid. I 2023 har det blitt arbeidet med å etablere en mer hensiktsmessig organisering av driften kombinert med tydeligere krav og forventninger til ledelse. Ansvars-, myndighets- og rapporteringslinjene er knyttet til resultatoppnåelse rettet mot brukerne, økonomi, organisasjon og drift. En tredel av lederne i kommunedirektørens lederteam er nye. Samtidig er det foretatt flere endringer på enhets- og avdelingsledernivå i kommunen med tydeliggjøring av de ulike ledernivåene. Satsing på intern kompetanseutvikling for ansatte og ledere har vært et prioritert tiltak. Et annet tiltak som er vektlagt er utvikling av mer «åpne»

arbeidsprosesser internt i organisasjonen, mellom administrasjonen og politikerne, samt mellom administrasjonen og eksterne aktører.

Målet for omstillingsarbeidet i fase 4 er å etablere et nivå på drifts- og investeringsutgifter som er i overensstemmelse kommunens inntekter på mellomlang og lang sikt.

ÅRSRAPPORT 2023

Sentraladministrasjonen

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdelingen ledes av kommunedirektør, og består av to enheter. Avdelingens virkeområde omfatter kommunedirektørkontoret inkl. folkevalgte, kommunikasjon, dokumentasjon og personal (KDP), økonomi og digitalisering. Organisasjonsstrukturen er endret fra 2024.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	27 635	30 294	-2 659
Refusjon lønn	-430	-726	296
Sum Lønn	27 205	29 568	-2 363
Drift	13 190	14 630	-1 440
Kjøp av produksjon	11 727	11 966	-238
Overføringer	4 720	5 014	-295
Finansutgifter	1 629	1 635	-5
Sum Utgifter	31 266	33 244	-1 978
Brukerbetaling	-159	-76	-83
Refusjoner	-8 106	-8 172	66
Finansinntekter	-6 382	-9 634	3 252
Sum Inntekter	-14 647	-17 882	3 235
Netto resultat	43 824	44 930	-1 107

Kommentar til status økonomi

Totalt sett ble det et merforbruk på 1,1 mill. kroner i 2023. Merforbruket skyldes flere forhold:

- Det er høy aktivitet i sentraladministrasjonen, noe som har generert overtidskostnader.
- Behovet for ekstern juridisk bistand har vært høyere enn budsjettert. I HP 2024-2027 ble det vedtatt å sette av midler til en kommuneadvokat.
- Kostnader i forbindelse med valget ble høyere enn forventet.
- Det er noe merforbruk knyttet til bistand fra bedriftshelsetjenesten som følge av økt aktivitet og tettere oppfølging av ansatte.
- I tillegg ble purre- og renteinntekter på innfordring lavere enn budsjettert.

Vakanse i økonomiavdelingen reduserte merforbruket i sentraladministrasjonen.

Premisser for budsjett

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2023	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2023
Administrasjon	Oppetider på IKT-systemet	98 %	99,9%	99,9%	99,9%
Administrasjon	Budsjett, og regnskap og tertialoppfølging på tid med kvalitet	100 %	100%	100%	100%
Politisk styring	Antall KST-møter pr år	9	7	7	7

Det ble færre kommunestyremøter i 2023 enn forventet.

Mål

Hovedmål for sentraladministrasjonen

Vi utvikler en tidsriktig kommune med fokus på kompetanse og bærekraft, slik at den enkelte opplever mestring og god livskvalitet.

Avdelingen skal være fremoverlent for å bidra til utvikling, og legge til rette for at ledere og ansatte skal lykkes i målsettingene i kommuneplanen. Sammen jobber vi med fokus på satsingsområdene våre; *oppvekst – bærekraftig samfunnsutvikling og livskvalitet*.

Øvrige mål for avdelingen

Sentraladministrasjonen skal skape gode styringsverktøy og forutsigbarhet for de tjenesteytende virksomhetene. Sentraladministrasjonen fortsetter arbeidet med og fokus på:

- Brukervennlige løsninger for dokumenthåndtering og arkivering
- Fokus på kompetanse, læring og utvikling
- Organisasjonsutvikling, ledelse og medarbeiderskap
- Virksomhetsstyring og internkontroll
- Planer, rutiner, varslingssystemer som ivaretar samfunnssikkerhet og beredskap
- Digitalisering, porteføljestyring og gevinstrealisering
- Informasjonssikkerhet og personvern
- IKT-sikkerhet

Viktige resultater og innsatser

Våren 2023 startet omstillingsprogrammet for sentraladministrasjonen. Arbeidet startet med flere fellessamlinger hvor det ble sett på ulike organisasjonsmodeller for fremtidig organisering. Oktober 2023 ble den nye organisasjonsmodellen presentert, med påfølgende allmøter. Den nye organisasjonsmodellen skal bidra til en mer robust og effektiv organisering, og bedre samhandling på tvers av tjenesteområdene/kommunalområdene. Fra 2024 vil sentraladministrasjonen bestå av to enheter, 1. HR 2. Økonomi og virksomhetsstyring. Enhet for økonomi og virksomhetsstyring vil bestå av to avdelinger; digital utvikling og økonomi. Servicetorg, innkjøp og arkiv flyttes fra tidligere enhet KDP (kommunikasjon, dokumentasjon og personal), til avdeling for digital utvikling. I tillegg til enhetene over omfatter sentraladministrasjonen kommunedirektørkontoret og folkevalgte. Det ble i løpet av året ansatt ny HR-sjef.

Beredskapskoordinator har siden sommeren 2023 jobbet med interne rutiner, nettbasert verktøy RAVYN og kompetanseheving.

Videre er det blant annet arbeidet med:

- Personal og lederhåndbok, inkludert Nano-opplæring.
- Nye digitale løsninger (rekrutteringssystem, skjemaløsninger, etc.).
- Anskaffelsesprosess rekrutteringssystem avsluttes i feb. 2024.
- Det er påbegynt et mulighetsstudie av samlokalisering av bibliotek/servicetorg.

Digitalisering

Det er gjennomført mange tiltak og aktiviteter i 2023 med fokus på omstillingen. For eksempel er det kommet på plass flere digitale skjema for helsestasjon i KOS, tjenestetildeling i HOM og renovasjon i TES for å forenkle arbeidsflyt og gi enklere tjenester til innbyggerne. Det er også gode resultater etter lansering av nye nettsider, hvor totalt antall telefonhenvendelser inn til Enebakk kommune har sunket med 19 prosent fra mai 2023 til 31.12.2023.

Flere prosjekter og tiltak pågår, er under oppstart eller avsluttet. Oversikt over de viktigste tiltakene:

1. Skyreisen

- Sak "Modernisering av IKT-plattform – fremtidig leveransemodell av IKT-tjenester" ble lagt frem i formannskapet 27. november 2023. Det ble besluttet å inngå intensjonsavtale med IKOMM AS for å evaluere dagens infrastruktur og plattform, og utrede fremtidig samarbeid.

2. Porteføljestyling for digitaliseringsprosjekter

- Det er besluttet å innføre porteføljestyling for digitaliseringsprosjekter i kommunen. Styringsmodellen skal være basert på beste praksis og har som formål å sikre at Enebakk kommune har en effektiv og målrettet styring av sin prosjektportefølje innen digitalisering.

3. Nye nettsider

- Dette har vært et stort og krevende prosjekt med mange interessenter, og kommunen har gått fra 11 ulike til 1 felles nettside.
- Kommunens nye nettsider ble lansert april 2023, og Enebakk kommune har fått mye oppmerksomhet for sine moderne og brukerorienterte nettsider i ny visuell drakt.

4. Bredbåndsutbygging 2022-2023

- Det ble bygget fiber til 100 husstander i området Igna-Hammeren-Kroksbøl, og over 65 av disse har koblet seg. For øvrige husstander ligger fiber klar ved tomtegrense.

5. Telefonitjenester

- Målet er bedre vilkår for organisasjonens mobilabonnement, databruk og sentralbordfunksjoner, samt bedre dekning for befolkningen i kommunene.

6. Modernisering av IKT-plattform for skolene

- Prosjektet har gitt et kraftig løft med utskifting av PC-er for alle lærere, innføring av Windows 11, moderne Microsoft sky-plattform for administrering av programvare og klienter, standardisering av sikker utskriftsløsning i sky med ny funksjonalitet og innebygget Microsoft sikkerhetsløsninger.

7. Rekrutteringsløsning

- Prosjektet skal anskaffe og innføre en rekrutteringsløsning som skal forenkle søknadsprosessen for søkerne og forenkle og forbedre rekrutteringsprosessen for arbeidsgiver.

8. Kompetanseløftet

- Formålet er å heve kompetansen til ledere og digitaliseringsressurser for å øke hver enkelt kommunes evne til å hente nytteverdi av digitalisering, og for å være en god samarbeidspartner i utvikling av helhetlige, likeverdige og bærekraftige tjenester for innbyggere og næringsliv.

Dette jobber vi videre med

I 2024 vil fokuset være å videreutvikle den nye organisasjonen og styrke samhandlingen internt og tvers av kommunalområdene. Endring tar tid, og det må jobbes aktivt med tema for å skape en kultur og holdning for kontinuerlig endring i organisasjonen. Dette er kommunen godt i gang med og det er stort engasjement hos de ansatte om å komme med forslag og ideer til å gjøre oppgaver og prosesser på en bedre, enklere og raskere måte.

På grunn av den krevende økonomiske situasjonen vil fokuset fortsatt være å arbeide med tiltak for å få en mer bærekraftig økonomi. Tiltakene vil både være av kortsiktig og langsiktig karakter, som for eksempel sterkt fokus på løpende kostnadskontroll og tett oppfølging gjennom måneds- og tertialrapportering. Arbeidet med en langsiktig økonomisk plan (LØP) starter opp våren 2024. LØP vil danne grunnlag for hva som skal prioriteres og satses på de neste 10 årene, og vil danne grunnlag for strategiske valg og ambisjonsnivåer.

Videre vil det jobbes med:

- Planverk og beredskapsystemer. Beredskapsgruppe og beredskapsråd.
- Lokale lønnsforhandlinger 2024.
- 10-faktor. Oppfølging i enhetene etter undersøkelsen
- On- og offboarding (sikre ryddige prosesser for å ta imot nyansatte og avslutte arbeidsforhold når den dag kommer).
- Prosjekt rekrutteringssystem igangsettes høst 2023 og jobbes videre med i 2024.
- Det jobbes videre med innovativ rekruttering, det er søkt om midler for rekruttering av helsepersonell.
- Revidere økonomi- og finansreglementet og inkludere antikorrupsjonsreglement.

Selvbetjening og innbyggerløsninger vil ha et spesielt fokus i 2024, med innføring av ny funksjonalitet på nettsidene, flere nye innbyggerløsninger, digitale skjema og kontinuerlig forbedring av informasjon.

Videre vil det i 2024 settes spesielt fokus på god styring og gevinstarbeid i prosjekter som settes i gang. Det må sikres riktig prioritering etter strategi, økonomi, kapasitet og risiko, og at sluttproduktet gir en verdi.

Kultur og oppvekstavdelingen

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdelingen ledes av kommunalsjef, og består av 13 enheter inkl. kommunalsjefens stab. Avdelingens virkeområde omfatter barnehager, skoler, SFO, PPT, helse barn og unge, barneverntjenesten, kultur, integrering og forebygging.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	260 282	270 515	-10 233
Refusjon lønn	-7 613	-17 987	10 374
Sum Lønn	252 670	252 529	141
Drift	23 051	31 983	-8 933
Kjøp av produksjon	93 391	99 364	-5 973
Overføringer	12 359	15 295	-2 936
Finansutgifter	7 152	6 818	334
Sum Utgifter	135 952	153 460	-17 508
Brukerbetaling	-11 903	-11 846	-57
Refusjoner	-13 602	-16 854	3 252
Overføringer	-20 466	-20 466	1
Finansinntekter	-3 911	-3 815	-96
Sum Inntekter	-49 882	-52 981	3 099
Netto resultat	338 740	353 008	-14 268

Kommentar til status økonomi

Ved utgangen av 2023 har avdelingen et merforbruk på 14,2 mill. av dette er 7,3 mill. kroner knyttet til økt aktivitet i barneverntjenesten og 5 mill. kroner knyttet mot aktivitet i KOS-administrasjon og fellestjenester. Øvrig merforbruk er knyttet mot drift av skolene.

Barneverntjenesten hadde våren/sommeren 2023 høyt sykefravær og det ble besluttet å leie inn eksterne, private barnevernskonsulenter for å ta unna en stor mengde undersøkelser. På det meste var 4 eksterne konsulenter innleid sommeren 2023. Dette ble en stor uforutsett kostnad på 3 mill. kroner, mens mottatt sykelønnsrefusjon utgjorde ca. 1,4 mill. kroner. Dette ble vurdert som helt nødvendig å gjøre for å kunne ta unna de mest alvorlige sakene for å ivareta kravet til forsvarlige barneverntjenester samt redusere presset og unngå ytterligere sykefravær. To private konsulenter ble avsluttet i september 2023, mens to konsulenter (130% stilling) ble videreført ut året. I premissene for barneverntjenestens budsjetter var det avsatt midler til 1 institusjonsplassering og 1 beredskapshjems plassering. Gjennomsnittlig hadde tjenesten 2,6 institusjonsplasseringer og 4 beredskapshjems plasseringer gjennom hele 2023. Dette er særlig kostnadskrevende tiltak som ga et merforbruk ved tjenesten på 3,6 mill. kroner. Tjenesten hadde også uforutsett høye kostnader til juridisk bistand og utgifter til tilsyn/veiledning i forbindelse med samvær mellom plasserte barn og biologiske foreldre.

Merforbruket i KOS-administrasjon og fellestjenester skyldes:

- økt driftstilskudd private barnehager som følge av flere små barn enn forventet,
- ekstra pensjonstilskudd til private barnehager,
- lavere inntekt fra andre kommuner for barnehageplasser i Enebakk enn budsjettet,
- økte lisenskostnader for skolelisenser,
- økte kostnader til spesialundervisning for fosterhjemselever,
- flere barn i kommunale og private barnehager med behov for spesialpedagogiske tiltak,
- kostnader til synspedagog for voksne

I skolene skyldes merforbruket et økt antall elever med behov for særskilt tilrettelegging av medisinske årsaker eller vedtak om spesialundervisning.

Følgende tiltak ble i løpet av året iverksatt for å begrense merforbruket:

- Administrasjonen følger økonomien i enhetene tett.
- Det settes ikke inn vikarer i administrative stillinger med langtidssykefravær, og vakante stillinger blir stående vakante så lenge som mulig, effekt 1,8 mill. kroner.
- I barnehager og skoler benyttes vikarer i minst mulig grad, effekt 1,9 mill. kroner.

Total effekt av tiltak 3,7 mill. kroner.

Premisser for budsjettet

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2023	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2023
Barnehager	Andel barn med rett til bhg.plass får tildelt plass	100 %	100 %	100 %	100 %
Barnehager	Antall barn i kommunale barnehager	145	169	175	178
Barnehager	Antall barn i private barnehager	374	382	339	336
Barnehager	Barn med rett til gratis plass (3. barn)	2,5	Innført 01.08.23	0	0
Skoler	Pedagognorm: antall elever pr lærer 1.-4. klasse	15	Ikke klart før etter GSI-rapportering høst 2023	Ikke klart før etter GSI-rapportering høst 2023	13,84
Skoler	Pedagognorm: antall elever pr lærer 5.-10. klasse	20	Ikke klart før etter GSI-rapportering høst 2023	Ikke klart før etter GSI-rapportering høst 2023	18,71
Skoler	Pedagognorm: antall elever pr lærer 5.-10. klasse	20	Ikke klart før etter GSI-rapportering høst 2023	Ikke klart før etter GSI-rapportering høst 2023	17,36

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2023	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2023
Skoler	Antall elever i kommunal grunnskole	1 518	1156	1 513	1 522
Skoler	Barn pr voksen i SFO	15	13,8	15,3	16,2
Barneverntjenesten	Antall barn/unge i institusjon	1	2	3	3
Barneverntjenesten	Antall barn/unge i beredskapshjem	1	4	4	4
PPT	Antall ferdige utredninger per år skole	30	Foreløpig ikke klart	Foreløpig ikke klart	68
PPT	Antall ferdige utredninger per år bhg.	10	Foreløpig ikke klart	Foreløpig ikke klart	12
Helse barn og unge	Hjemmebesøk av jordmor/helsesykepleier etter fødsel	100 %	100 %	100 %	100 %
KIF	Antall barn i kulturskolen	300	258	274	261
KIF	Antall dager med åpen fritidsklubb Flateby	2	2	2	2
KIF	Antall dager med åpen fritidsklubb (REST) Ytre Enebakk	2	2	2	2

Antall barn i privat barnehage har i 2023 vært lavere enn forventet, men det har vært en økning i antall små barn sett i forhold til budsjett. I tillegg la en privat barnehage ned driften ved utgangen av februar. Noe som medførte et høyere antall barn i kommunale barnehager. Dette vil ha en betydning på tilskuddene fra 2025 ettersom det er flere barn å fordele kostnaden på. Antall barn plassert av barnevernet i institusjon eller beredskapshjem var gjennom hele 2023 betydelig høyere enn forventet ved budsjetteringstidspunktet.

Mål

Kultur- og oppvekstavdelingen har som overordnet mål at barn og unge i kommunen har en trygg og sunn oppvekst, som gjør at alle får et godt voksenliv med deltagelse i samfunns- og arbeidsliv. Hovedmålet er i tråd med samfunnsdelen i gjeldende kommuneplan.

For å nå målet har kultur- og oppvekstavdelingen valgt 3 hovedområder som indikerer både fokus og retning de neste årene, men også spesifiserer og danner grunnlag for målrettet arbeid og helhetlig tilnærming til barn og unge i hele kultur- og oppvekstsektoren i Enebakk. Hovedområdene samsvarer også godt med gjeldene statlige føringer innenfor alle områder, og rammeplan og læreplan for barnehage og skole. Hovedområdene samsvarer også godt med målene innenfor oppvekstreformen.

Relasjonskompetanse: Trygge og gode relasjoner med fokus på menneskeverd og kulturelt mangfold i alle tjenester levert av avdeling kultur- og oppvekst.

- **Tverrfaglighet:** Gode og trygge overganger og samarbeid mellom alle tjenester som jobber med og for barn og unge, på system nivå.
- **Ledelse:** Kompetanseutvikling i barnehager, skoler, kultur, PPT og barnevernet med fokus på ledelse, rekruttering og økt kompetanse hos hele personalet.

Viktige resultater og innsatser

Kultur, integrering og forebygging (KIF) har i 2023

- gjennomført en rekke arrangementer som sommerskole, kulturdager og bokmøter.
- Fordelt ulike tilskudd i tråd med retningslinjer for tilskudd til kulturformål.
- Svart ut en rekke henvendelser knyttet til kulturminnevern.
- Ferdigstilt revidert temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Etablert frivillighetens arena.
- Kulturskolen har ansatt musikkterapeut for å kunne ha tilbud til alle grupper.
- Biblioteket har drevet aktiv formidling med spesielt fokus på barnehagene.
- SLT har gjennomført foredrag om å være barn og unge i Enebakk, og gjennomført kveldsvandring nesten hver uke.
- Enheten har bosatt 46 flyktninger og gjennomført eget Introfag for disse. Et ledd i integreringen av flyktningene har vært gjennom deltagelse på Bygdedagen, skogsturer, teaterforestillinger mm.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) har i 2023

- fått til god struktur og gode rutiner gjennom fornyelse av ulikemaler, analyser og skjemaer.
- Formidlet PPT's mandat til barnehager og skoler gjennom foredrag.
- Holdt foredrag om ulike diagnoser som autisme, asperger og ADHD, samt klasseledelse og klassemiljø.
- Kartlagt egne faglige styrker.
- Etablert spesialpedagogisk forum forutveksling av metoder, veiledning og råd på tvers av barnehager og skoler.
- Deltatt i det tverrfaglige samarbeidet i Familiens hus med kunnskapsutveksling og delingskultur.
- Deltatt i ulike utviklingsprosjekter sammen med KOS-avdelingens andre enheter som f.eks. lærende ledernetverk.

I tillegg har PPT jobbet aktivt med å være mer ute i tjenestene, og vil fortsette med det i 2024. Som et ledd i omstilling vil rutiner for hvordan PPT og andre samarbeidspartnere (skoler, barnehager m.m.) samarbeider utvikles videre i 2024.

Enebakkskolene har i 2023

- kompetanseheving blant ansatte med særlig fokus på lesing. Lesing i alle fag er i fokus, og målet er at dette etter hvert skal reflekteres i resultatene på ulike kartlegginger.

- I det videreførte arbeidet med innføring av ny rammeplan utarbeider lærerne fagplaner på tvers av fag, med økt grad av samarbeid mellom lærere og mellom trinn for å sikre god progresjon og oversikt over læringsområdene for alle trinn.
- Jobbet for trygge og gode skolemiljøer. Dette er et kontinuerlig arbeid som gjøres i samarbeid med SLT, helse og forebyggende enhet i politiet.
- For ungdomsskolene har det vært gjennomført både skriftlig og muntlig eksamen for første gang etter 4 år uten eksamensavvikling.
- Skoleledergruppene har deltatt i lærende ledernetttverk.
- Det har vært en endring i behovene til elever i forsterket enhet, og de ansatte jobber for å sikre best mulig kompetanse basert på behovene.
- SFO har jobbet med rammeplan for SFO, og skapt mange ulike tiltak for å trygge foresatte og barna på ulike aktiviteter.

Innenfor området trygt og godt skolemiljø har målet vært å styrke arbeidsmiljøet og de ansattes profesjonalitet. Dette arbeidet videreføres i 2024. Både i dette og fraværspromatikk har skolene god støtte i helse barn /unge, SLT og forsterket psykisk helseteam på ungdomstrinnet.

Skolene har hatt fraværsoppfølging og forebygging av fravær blant elevene som fokusområde i 2023. De har utnyttet alle arenaer til å snakke om elevfravær, og har utbedret/fornytt strategier og tiltak for å få ned fraværet.

Det oppleves som ressurskrevende og til dels utfordrende å arbeide godt med tilpasset opplæring og forhindring av elevfravær innenfor gjeldende rammer.

Kommunale barnehager har i 2023

- fått godkjent den nye pedagogiske årsplanen i SU og tatt planen i bruk. Alle ansatte var delaktige i utarbeidelse av planen og ble vektlagt i det pedagogiske utviklingsarbeidet hele året.
- Felles satsningsområder for de kommunale barnehagene har vært lek og språkutvikling. Det vektlegges å gi barna meningsfulle, autentiske opplevelser med førstehåndserfaring når det snakkes om ulike temaer for å gi impulser til nye leketemaer.
- I arbeidet med barnas språklige utvikling har de ansatte hatt kurs med OsloMet 2 ganger samt flere samlinger for en ressursgruppe.
- Enhetslederne i barnehagene har gjennomført juss for ledere v/BI, og deltatt i lærende ledernetttverk.

I 2023 har den felles pedagogiske årsplanen blitt videreutviklet/evaluert. Det har vært stort fokus på å møte barn på en utviklende måte og være gode rollemodeller i det enkelte barns utvikling.

Helse barn og unge (HBU) har i 2023

- jobbet med nødvendig opplæring og kursing av nyansatte. Enheten er fortsatt preget av å ha mange ansatte med liten erfaring, noe som gjør at arbeidsbelastningen har vært krevende for de få etablerte/erfarne ansatte.
- Etablert forsterkede helseteam på begge ungdomsskolene (kommunalt rusarbeid for barn og unge). Det har blitt ansatt to hele prosjektstillinger (psykolog og vernepleier). Hele 2023 er

benyttet til å finne formen på hvordan disse teamene skal jobbe, og det jobbes nå godt med endringsarbeidet i samarbeid med begge ungdomsskolene.

- Ferdigstilt arbeidet med å etablere barnekoordinator i kommunen.

Enheten har alle faste stillinger besatt til årsslutt. Det er fortsatt svært krevende å rekruttere helsesykepleiere og spesialsykepleiere.

Barneverntjenesten (BV) har i 2023

- jobbet mot å spesialisere arbeid på fosterhjemsfeltet, ved at dette arbeidet konsentreres på noen få stillinger. Hensikten med dette er å kunne øke kvaliteten på arbeidet med de barna vi har omsorgen for, og oppfølgingen av deres biologiske foreldre. Det har kommet nye lovkrav på feltet med den nye barnevernloven. Prosessen med å omorganisere arbeidet er i gang og vil fullføres i løpet av 2024.
- Barneverntjenesten har høsten 2023 vært en del av Bufdirs tjenestestøtteprogram sammen med tre andre kommuner. Enebakk barneverntjeneste har satset på å jobbe med tiltaksarbeidet vårt i dette programmet. Vi jobber med å få til så konkrete tiltaksplaner som mulig, med høy kvalitet i tiltaksarbeidet slik at tiltakene treffer best mulig mot den problematikken som er avdekket. Evaluering av tiltakene har også vært fokusområde, slik at sakene avklares og avsluttes der det er riktig. Det jobbes med å involvere barnet i alle deler av barnevernssaken, og dokumentasjon av dette.

Dette jobber vi videre med

I KOS-avdelingen har det vært en prosess som skal gi enda større grad av tverrfaglighet gjennom å tenke mer helhetlig oppvekst. Oppvekst er en viktig del av samfunnsdelen i kommuneplanen og det forebyggende perspektivet står sterkt. Det vil derfor være viktig å vurdere det forebyggende arbeidet i avdelingen og se på hvilke områder vi lykkes best, og hvor det er rom for forbedring. Samarbeid med både eksterne og interne krefter blir viktig samtidig som også et samarbeid med frivilligheten vil kunne styrke folkehelsen og det forebyggende arbeidet.

Sammen skal de ansatte i Enebakk kommune, foresatte, frivilligheten, nærmiljøet og barnet/ungdommen selv danne laget rundt barnet/ungdommen/familien, å bidra til at de får de beste forutsetninger for å mestre livet. Dette forplikter alle tjenesteområdene ved at de ulike områdene må samhandle tett med hver andre. Oppvekstreform skal være med å styre dette arbeidet.

Avdelingen skal videreutvikle tilbud innenfor ulike sjangre som sørger for mening, forebygging og inkludering. Dette innebærer å utvikle arenaer som skaper aktivitet, inkludering og samarbeid.

- **KIF** skal fortsette sitt arbeid med utvikling av ulike kulturarrangementer og tilbud. Det skal etableres tettere samarbeid med frivilligheten og igangsette høyere aktivitet på tvers av ulike grupper i Frivillighetens arena. Enheten skal lage en samlet oversikt over aktivitetstilbud for barn og unge.
- I 2023 ble **frivillighetens arena** etablert, nå skal det etableres et ungdommens kulturhus som skal være et nytt møtested for barn og unge.

- **Biblioteket** skal se på muligheter for samlokalisering for servicetorget, samt videreutvikle sitt samarbeid med andre enheter som f.eks. HBU.
- **PPT** skal arbeide for å overholde 3 md frist ved henvisning, og gjennomføre de spesialpedagogiske tiltakene som barnehagebarn med vedtak har rett på. PPT skal arbeide for retten til individuelt tilrettelagt opplæring, rett til personlig assistanse, og rett til fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemidler som blir nedfelt i den nye opplæringsloven som trer i kraft 1.august 2024. Den nye opplæringsloven krever mer forebyggende arbeid inn mot barnehager og skole fra PPT. Målet er å få mindre henvisninger til enkelt tilrådinger, og mer tilrettelagt opplæring innenfor den ordinære opplæringen.
- **Enebakkskolene** skal fortsette sitt arbeid med lesing, trygge og gode skolemiljø, samt tverrfaglig temaplan i tråd med ny læreplan (LK2020). Arbeidet med trygge og gode skolemiljø vil kreve organisatoriske grep for å få til en tettere og mer konsekvent oppfølging av både elever og ansatte.
- Økende **skolefravær** er en utfordring. Skolene må lage egne strategier for dette arbeidet sammen med elevene, foresatte og lærere.
- Det skal etableres nytt forsterket skoletilbud som avdeling ved KIBUS i tillegg til forsterket enhet på YES for å ivareta et økende antall elever med særskilt tilrettelagt skoletilbud.
- Avdelingen opplever en økonomisk utfordring knyttet til et økende antall barnehagebarn og elever med store behov for **spesialpedagogiske** tiltak/**spesialundervisning** og/eller assistent som følge av adferdsproblematikk og/eller særskilte behov for tilrettelegging av medisinske årsaker. Det er startet et arbeid for å se på muligheter til å redusere behovet for styrkingsressurser i barnehager og skoler gjennom organisering, tidlig innsats og tilpasset opplæring. Avdelingen har opprettet ressursteam tilknyttet den enkelte enheten. Dette er fora hvor barnehage/skole, PPT, HBU og BV vil være deltagere for å drøfte individuelle saker på et tidlig stadium, samt systemsaker. Arbeidet videreføres i 2024.
- **Barnehagene** skal arbeide for å gi alle barn tilpasset pedagogiske aktiviteter, både som enkeltindivid og sammen i gruppe. Det skal jobbes med å bedre informasjonsflyten ut til foresatte, samt fokuseres på hvordan øke foresattes opplevelse av medvirkning. REKOMP-satsingen (lesesatsing) og samarbeid i oppvekstsektoren gjennom lærende ledernetverk videreføres.
- **HBU** skal også i 2024 ha fokus på å bygge opp og etablere et tjenestetilbud jamfør de lovpålagte oppgavene i helsestasjon- og skolehelsetjenesten, inkludert HFU (helsestasjon for ungdom). Hovedfokus skal ligge på tidlig intervensjon/tidlig målrettet innsats, for på denne måten å komme i posisjon til å forebygge mest mulig. Som en del av det kommunale rusarbeidet mot barn og unge er det etablert forsterket helseteam ved ungdomsskolene, og arbeidet skal videreutvikles i samarbeid med skolene. Tilbudet helsestasjon for ungdom skal utvides med flere helsepersonellgrupper, samt etableres også i Ytre Enebakk krets.
- **Barneverntjenesten** skal jobbe videre med områdene som har vært i fokus i tjenestetøtteprogrammet. Det skal være høy kvalitet på tiltaksarbeidet. Tanken er at det ikke skal være barnevernssak rettet mot barn og familier der vilkårene ikke lenger er oppfylt, saker skal avsluttes til riktig tid. Det jobbes med satsning på familieråd, dette for å mobilisere nettverket til barna og for å hindre plasseringer ut av hjemmet.
- Det er fremdeles utfordrende å rekruttere faglært personell til alle stillinger med særskilt krav til kompetanse. Det blir derfor viktig å gjøre utlysningstekster attraktive for å sikre flere søkere til disse stillingene i alle enhetene.

Helse og mestringsavdelingen

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet omfatter kommunale helse, sosial og mestringstjenester. Herunder habiliterings- og rehabiliteringstjenester, allmennlegetjenester, hjemmebaserte tjenester, psykisk helse- og rustjenester, tjenester til personer med funksjonsnedsettelse, heldøgnsomsorg og NAV. Tjenesteområde velferd har totalt 7 virksomheter.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	183 455	195 690	-12 236
Refusjon lønn	-765	-10 562	9 797
Sum Lønn	182 690	185 128	-2 438
Drift	15 364	21 109	-5 745
Kjøp av produksjon	44 524	50 619	-6 095
Overføringer	16 209	24 893	-8 684
Finansutgifter	0	1 212	-1 212
Sum Utgifter	76 097	97 833	-21 736
Brukerbetaling	-14 787	-14 855	68
Refusjoner	-7 446	-13 660	6 214
Overføringer	-15 188	-17 239	2 051
Finansinntekter	-150	-3 333	3 183
Sum Inntekter	-37 571	-49 087	11 516
Netto resultat	221 216	233 874	-12 658

Kommentar til status økonomi

Avdelingen avsluttet året med et totalt merforbruk på ca. 12,7 mill. kroner, som var lavere enn prognosen på 16,7 mill. kroner i 2. tertialrapport 2023. Hovedårsakene til mindre avvik enn forventet er knyttet til positivt avvik på avsetning til resurskrevende brukere, og effekt av tiltak iverksatt gjennom året. Spesielt har sykehjemmet unngått kjøp av plasser fra andre kommuner og overliggerdøgn på sykehuset. Bedre og tydelig ledelse og økonomistyring har også bidratt til et lavere merforbruk enn forventet når det gjelder bemanning, innleie og overtid på sykehjemmet.

Likevel er en av de største driverne til merforbruket knyttet til bemanning i **sykehjem**. Merforbruk skyldes høyt fravær, høy vikarinnleie, sommeravtaler, og vikarbyrå som nå er avvirket. Dette følges tett opp gjennom omstillingsprogrammet og all bruk av økt personell skal godkjennes av leder. Ny enhetsleder for sykehjem startet i juli, og dette er et tiltak for å sikre "tett- på" ledelse og bedre økonomistyring. Ny kommunalsjef for helse- og mestring som startet 1. juni har også lang erfaring med sikring av effektiv drift av sykehjem. Det ble iverksatt tidlig ulike tiltak for tydelig styring, både sett i sammenheng med tjenestekvalitet og økonomi. Kalenderturnus ble startet opp i april, og dette grepet har gitt betydelig redusert behov for innleie.

Kostnader til økonomisk sosialhjelp økte for hele landet i 2023. **NAV** fikk et totalt negativt avvik på 8,6 mill. som følge av utbetalinger utover rammen til økonomisk sosialhjelp. Det er flere årsaker til økte

utbetalinger i 2023. Blant annet er barnetrygden tatt ut av økonomisk beregning ved utmåling av sosialhjelp for barnefamilier, som gjelder hele 2023 og fremover. Departementet økte normen for levekostnader to ganger i løpet av 2023, henholdsvis fra januar og juli måned uten at dette er fullt ut kompensert fra staten. Det har vært høye boligpriser og restanser både på det private og det kommunale utleiemarkedet, i tillegg til høye strømpriser og restanser. Det har blitt utbetalt mer til midlertidig botilbud til brukere som mangler bolig sammenlignet med i fjor. Utbetalinger til boligformål gjelder også strøm- og husleierestanser, for å beholde strøm/bolig der dette er mulig. Dagsats på tiltakspenger som er statlige midler ble kraftig redusert, og førte til større utbetalinger av sosialhjelp (lavere inntekt som ble inntektsført ved utmåling av sosialhjelp). Lang ventetid på oppstart i tiltak med rett på tiltakspenger, bidrar til lenger periode med mottak av sosialhjelp for aktuelle brukere. Sosialhjelpsutbetalinger i forbindelse med julebidrag i desember bidrar også til en økning (alle som mottar sosialhjelp i desember 2023, har rett på julebidrag om de søker).

Hjemmetjenesten endte med et mindreforbruk på 2,6 mill. kroner som skyldtes vakante stillinger og restriktiv innleiepolitikk, og lavere pasientbelegg enn forventet.

Psykiatritjenesten har fortsatt utfordringer med kjøpsplasser da dette varierer. Prisene har i tillegg gått betydelig opp. Det er budsjettert med to kjøpsplasser, men det siste halvåret har det vært nødvendig å anskaffe en ekstraomsorgsplass. I tillegg ble det merforbruk på lønn som knyttes primært til bemannet bolig.

Premisser for budsjettet

Område	Kommunestyrets premisser for bruk av midler/bevilgninger	Premisser for 2023	Resultat 1.tertial	Resultat 2.tertial	Resultat 31.12.2023
Sykehjem	Antall sykehjemsplasser	65	64	65	64
Sykehjem	Gj.sn. pleiefaktor korttid	1,08	1,08	1,08	1,08
Sykehjem	Gj.sn. pleiefaktor langtid	0,88	0,88	0,88	0,88
Hjemmebaserte tjenester	Antall vedtak hjemmesykepleie	225	149	152	162
Hjemmebaserte tjenester	Antall personer i omsorgsboliger med heldøgnsomsorg	11	11	11	11
Hjemmebaserte tjenester	Antall avlastning i institusjon	7	12	15	15
Hjemmebaserte tjenester	Antall mottakere brukerstyrt personlig assistent	3	3	3	3
NAV	Antall som deltar i kvalifiseringsprogrammet	7	4	5	9
NAV	Antall brukere sosialhjelp	107	109	99	118
Rus og psykiatri	Antall brukere	212	208	226	191

Rus og psykiatri	Antall kjøpsplasser	2	2	2	3
Rus og psykiatri	Vedtakstimer totalt	165	275	272	220
Rehabilitering og Mestring	Antall brukere	238	201	215	223

I 2023 har det vært en økning i antall vedtakstimer innen rus og psykiatri som en følge av utvidede tjenester til beboere i bemannede omsorgsboliger.

Samtidig har det observert en nedgang i antall brukere, noe som i stor grad kan tilskrives den intensiverte innsatsen for å avslutte vedtak når det ikke lenger er nødvendig eller hensiktsmessig.

Hjemmebaserte tjenester, antall avlastning i institusjon er høyere enn forventet. Det har kommet flere nye brukere på avlastning i Røyskattlia bofellesskap. Det forsøkes å samkjøre personell for å holde kostnadene nede.

Antall vedtak hjemmesykepleie har gått ned. Det har vært lavere pasientbelegg enn forventet. Pasienter har falt fra og nye pasienter har ikke økt i samme takt og grad. På slutten av året 2023 har pasientmengden, pasienttyngden og trykket på tjenesten igjen økt og det fortsetter å øke inn i 2024.

Mål

Hovedmål

Avdelingen for helse og mestring skal yte tilrettelagte og faglig forsvarlige helse- og mestringstjenester tilpasset de tildelte økonomiske rammene for avdelingen. Avdelingen for helse og mestring skal i planperioden, gjennom et målrettet utviklingsarbeid planlegge og tilrettelegge for et vesentlig økende behov for tjenester i befolkningen når antallet eldre øker betydelig i årene fremover. I tillegg må det legges til rette for lavterskeltiltak som bidrar til at den enkelte innbygger kan bo lengst mulig i eget hjem.

Øvrige mål for avdelingen

Avdelingen for helse- og mestring skal i planperioden jobbe aktivt for å styrke den enkelte tjenestemottakers mulighet til å kunne bo og leve lengst mulig i eget hjem. Mestringstrappen med definerte tiltak, aktiviteter og prioriteringer skal på ulike måter og nivåer bygge opp under denne profilen. Målene støtter oppunder satsingsområdet livskvalitet i ny samfunnsdel, hvor målsettingen er at innbyggere i Enebakk skal kunne mestre eget liv, føle seg inkludert og ha god livskvalitet.

Viktige resultater og innsatser

HOM- administrasjon og fellestjenester

HOM-administrasjon og fellestjenester har fått på plass de fleste funksjoner i stab.

Ny kommuneoverlege tiltrådte 01.12.23. Smittevernlegefunksjonen går over til nytilsatt kommuneoverlege fra 01.03.24.

LSU (Legenes samarbeidsutvalg) ble avholdt i desember 2023 hvor forventningsavklaring til dette møtet og de ulike rollene i denne ble gjennomgått og avklart. Ny organisering av dette forum trer i kraft ved første møte i LSU i 2024. Legeplan er gjennomgått og revidering av denne vil startes opp i april 2024.

Psykiatritjenesten

I løpet av 2023 har enheten, gjort flere viktige skritt for å forbedre tjenestene.

Prosjektet bemannet omsorgsbolig ble satt i gang etter et politisk vedtak, og har allerede gjort en stor forskjell for mennesker med alvorlige psykiske lidelser. Målet var å skape et tryggere og mer aktivt liv for de som bor der, med bedre muligheter for sosial deltakelse. Fra 2024 går dette over i ordinær drift.

Etter omorganisering vil tjenesten bli en del av enhet for hjemmebaserte tjenester fra 1. januar 2024. Under det siste halvåret 2023, har det pågått en innsats for å forberede denne endringen. Det er vurdert hvordan arbeidet kan organiseres bedre og oppgavene løses tverrfaglig på nye og bedre måter. Dette arbeidet vil fortsette gjennom 2024.

Mestring, rehabilitering og tildeling

I løpet av 2023 har enheten arbeidet aktivt med å implementere kommunens omstillingsprogram for å møte økende behov i tjenestene for en aldrende befolkning. Fokuset har vært på å optimalisere bruk av ansattes kompetanse på tvers av fagområder, med mål om grundigere kartlegging av brukere, fokus på "hva er viktig for deg", og styrket rehabilitering og forebygging.

Organiseringen av "inntaksmøte" er endret for å sette klare mål, tiltak, og tidsplaner for tjenestemottakere etter sykehusopphold, for å forbedre pasientflyt og unngå overliggerdøgn.

Tildelingskontoret har jobbet med utvikling av kriterier for de ulike plassene og tilbudene i kommunen.

Enheten har opprettholdt fokus på forebyggende tiltak, spesielt for eldre, gjennom tilbud som tema- og dialogmøter.

Arrangementet "Leve hele livet i Enebakk" ble godt mottatt og vil gjentas i 2024.

Kreftkoordinator ledet et prosjekt for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt, og inngikk avtale med Røde Kors om "våketjeneste" for døende og pårørende, både hjemme og på institusjon.

NAV

Det har vært stort fokus på unge under 30 år, disse skal prioriteres i forhold til aktivitetskravet, jfr. Ungdomsgarantien. Økt bruk av oppfølgingsmetodikk hvor bruker skal sikres riktig innsatsbehov. I tillegg har det vært fokus på å øke deltakere i kvalifiseringsprogrammet (KVP). Det var budsjettert med 7 stk, men var bare mellom 4 og 5 store deler av året. Ved utgangen av desember 2023 var det 9

deltakere i KVP. Det har vært viktig med rask og grundig kartlegging av nye brukere, blant annet ved hjelp av arbeidsevnevurdering. Dette gjør at brukere får riktig bistand etter deres individuelle behov.

Arbeidsmarkedet er bra, men mange brukere står uten jobb som følge av manglende kompetanse.

Enheten jobber kontinuerlig for å bidra til at barn av fattige foreldre gis samme muligheter som andre barn.

Enebakk sykehjem (Kopås og Ignagard)

I løpet av 2023 har sykehjemmene oppnådd betydelige resultater og gjennomført viktige innsatser for å optimalisere tjenestene.

Et kostnadsbesparende tiltak ble iverksatt fra august 2023 ved å unngå bruk av vikarbyrå, som tidligere utgjorde en betydelig utgift for sykehjemmet. I tillegg ble det unngått kjøp av plasser fra andre kommuner, og ingen overligger døgn på sykehuset forekom fra juli og ut året 2023. Fokus på kontrollert vikarbruk ved fravær har resultert i redusert innleie på overtid, og samarbeid på tvers av avdelingene har bidratt til å optimalisere bruken av lønnsmidler.

Sykehjemmene har effektivisert driften gjennom tett samarbeid med forvaltningen, spesielt med tanke på å ta imot pasienter fra Ahus og akselerere utskrivelsesprosesser fra korttidsavdelingen. Det har også vært fokus på kortere tidsestimater på vedtak for å unngå unødvendig langvarige korttidsopphold.

Samhandling på tvers av avdelingene har vært prioritert, med møter med hjemmebaserte tjenester for å optimalisere sykepleierressurser og utvikling av nye rutiner for nattevakter.

Dagsenteret har opplevd økt etterspørsel, og det er aktivt arbeidet for å imøtekomme søknadene. Man har også i samarbeid med tildelingskontoret jobbet med utvikling av kriterier for de ulike plassene (dagtilbud for hjemmeboende og dagtilbud for personer med demens). Videre har sykehjemmet styrket samarbeidet med frivillige, og kantina har blitt en felles møteplass koordinert av aktivitør i samarbeid med enhetsleder.

Hjemmetjenester

Tjenesten har gjort betydelige tiltak det siste året for å forbedre arbeidsmiljøet og håndtere ulike utfordringer. Rekruttering av sykepleiere har vært krevende, og flere utlysninger er gjennomført for å imøtekomme behovet. Det har vært fokus på velferdsteknologi, med etablering av en teknologigruppe ledet av en digitaliseringsagent.

Det pågår utarbeidelse av en plan for å rekruttere og beholde ansatte, som forventes å være klar for i 2024. En vellykket workshop i januar med samarbeidende enheter og tillitsvalgte har styrket samholdet og anbefales for fremtidig planlegging.

Bygging av en carport er vedtatt. Høstflom skapte logistiske utfordringer, men grundig beredskapsplanlegging gjorde at tjenesten kunne opprettholde tjenesteleveransen.

Tilrettelagte tjenester

Det første hele driftsåret med Røyskattlia bofellesskap har vært preget av arbeidet med å etablere en felles kultur.

Det har vært en økning i antall nye brukere på avlastning i bofellesskapet. Fokus på brannsikkerhet har vært sentralt, og tilsyn fra brannvesenet resulterte i 0 avvik og 0 merknader, takket være grundig forberedelse.

Forpleining

Ignagard Kafeteria har opplevd god omsetning, og cateringvirksomheten har jevnt økt gjennom hele året. Oppstartsmøte knyttet til re-freshing og re-branding av kantinen til å bli Cafe Ignagard ble startet opp i desember 2023 og dette arbeidet vil videreføres inn i 2024.

Dette jobber vi videre med

HOM- administrasjon og fellestjenester

Det vil arbeides med systematisk sykefraværarbeid i samarbeid med NAV i 2024. HOM skal delta i prosjekt knyttet til TØRN i samarbeid med KS. Videre vil HOM starte opp prosjekt knyttet til videreutvikling og digitalisering av mestringstrappen, denne stab funksjonen vil også lede dette arbeidet. HOM skal også lage en temaplan for kommunalområdet og arbeidet med denne vil starte opp i august 2024, dette arbeidet vil også ledes av stab funksjonen.

Psykiatritjenesten

I 2024 er hovedfokus å tilpasse den nye enhetsstrukturen for økt effektivitet og tjenestekvalitet. Samtidig styrkes den faglige kompetansen gjennom lederutviklingsprogrammer, videreutdanning i kognitiv atferdsterapi og spesialisering for psykologene, for å heve tjenestekvaliteten. Det er et mål å omstrukturere arbeidsmetodene for å møte fremtidens utfordringer, med fokus på samarbeid, effektiv oppgavedeling og utvikling av nye tjenestetilbud.

Det jobbes med å utvide og forbedre lavterskeltilbudet, gjennom initiativ som utviklingen av Igna All-Aktivitetshus og gruppetilbud, samt tilbud for personer som sliter med ulike rusproblematikk.

Mestring, rehabilitering og tildeling

Det vil arbeides med prosjektene "mestringstrappen" og utviklingen av et "alders- og demensvennlig samfunn". Samtidig vektlegges oppfølgingen av nye tiltak og prosjekter fra 2023, som samarbeidet med frivillige i Røde Kors for våketjeneste og fallforebyggingsprosjektet ledet av Oslo Met. Alle ansatte deltar i den pågående endringsprosessen, med fokus på tjenesteutvikling og bruk av velferdsteknologi for å møte innbyggernes behov. Samtidig opprettholdes prinsipper som "hva er viktig for deg", med ressurser brukt på kartlegging, rehabilitering, mestring og forebygging, med mål om å redusere behovet for kompenserende tjenester i alle aldre og støtte selvstendig livsførsel basert på individuelle forutsetninger.

NAV

Kompetanseutvikling prioriteres kontinuerlig. Det er satt inn flere tiltak med mål om å få flere brukere avklart når det gjelder rettigheter til andre ytelser, og i tillegg få avklart brukere ut i inntektsgivende arbeid og/eller utdanning.

Fremover vil det være økt fokus på å frigjøre tid til arbeidsrettet brukeroppfølgning, samtidig som tiden brukt på saksbehandling reduseres.

Enebakk sykehjem

Enheten prioriterer oppfølging av sykefravær, iverksetter kompetanseplaner med månedens tema, eksempelvis demens, kapittel 4A, tillitsskapende tiltak, dokumentasjon, ISBAR, pasientsikkerhet mm). Økt kunnskap knyttet til demensomsorg og personsentrert omsorg er sentralt og enheten sertifiserer derfor TID-instruktører som et ledd i dette viktige arbeidet. Dette vil kunne bidra inn til kvalitetsøkning for beboerne på sykehjemmene.

Månedlige personalmøter på hver avdeling gir tett dialog med medarbeidere, mens virksomhetsplanen følger HOMs overordnede plan for enhetens samlede arbeid.

Enheten søker løsninger for å unngå kjøp av plasser utenfor kommunen og redusere innleie på overtid. Pasientmottak fra Ahus og å unngå overliggedøgn er et mål, sammen med utvikling av plassrutiner for bedre arbeidsflyt.

Kompetansekartlegging, bevissthet rundt kurs og kompetanseheving, opplæringsrutiner for nyansatte, og implementering av velferdsteknologi med nytt signalanlegg er viktige satsingsområder og som vil bidra til å øke kvaliteten i tjenestene til beboerne.

Dagsenteret retter fokus mot mestring slik at man kan bo lengst mulig hjemme, og utvidelse av plasser på dagtilbudet for personer med demens. Videre arbeides det med å etablere flere helgetimer.

TØRN-prosjektet vil iverksettes i sykehjemmet i 2024.

Hjemmetjenester

Arbeidet fortsetter med flere initiativ. Det vil være fokus på 10-faktorarbeid og implementering av tiltak i henhold til handlingsplanen. Det vil etableres avtale om responssentertjenester med Lillestrøm kommune i løpet av året.

Digitalisering er en sentral del av utviklingen, med iverksetting av digitalvaktbok for bedre tjenesteorganisering. Risikovurderinger og kartlegging av forhold i tjenesten for å sikre trygge og effektive arbeidsforhold vil være et fokusområde.

Arbeid pågår med utarbeidelse av brosjyre som presenterer hjemmesykepleietjenestene, og vektlegging av kreative utlysningstekster i annonseringsprosesser. Samtidig vurderes en eventuell ny turnus for optimalisering av arbeidsfordelingen (kalenderplan).

Aktiv deltakelse i TØRN-prosjektet og organisering av samarbeidet i forbindelse med den nye sammenslåtte enheten, samt gjennomføring av internundervisning for å styrke kompetansen blant de ansatte.

Tilrettelagte tjenester

Fokuset i enheten rettes mot å skape meningsfulle og tilpassede aktiviteter for brukerne. Det legges vekt på å fremme samarbeid og hjelp blant ansatte på tvers i enheten, med særlig fokus på oppfølging av sykefravær for å sikre et helsefremmende arbeidsmiljø.

Nylig er en stilling som rådgiver i enheten lyst ut, samtidig som det jobbes med å etablere en frivillighets- og støttekontaktskoordinator, som trolig vil bli organisert under en annen enhet.

I forberedelsene til mars 2025 ser man frem mot oppstart av kalenderplanturnus.

Videre planlegges etableringen av Solgården Dagsenter for brukergruppen, med forventet åpning i desember 2024. Man ser også frem til å ta imot to nye brukere med tjenestebehov i løpet av året, samtidig som det gis støtte til en bruker som avslutter videregående skole og vil ha tjenester på dagtid.

Enheden vil også delta aktivt inn i TØRN-prosjektet.

Avdeling for teknikk og samfunn

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdelingens virksomhet omfatter å ta vare på og utvikle kommunens fysiske anlegg; herunder formålsbygg, kommunale boliger, veier og avløpsanlegg. Disse anleggene er en forutsetning for store deler av kommunens øvrige tjenesteproduksjon. Videre yter avdelingen saksbehandlingstjenester innenfor byggesak, mindre avløpsanlegg, landbruk, kart og delesak. Avdelingen har ansvar for kommuneplanarbeidet og legger til rette for bolig- og næringsutvikling gjennom behandling av arealplanforslag og øvrig dialog med utbyggere. Kommunen leier også ut boliger til leietakere med økonomisk/sosiale utfordringer og forvalter tilskuddsordninger innenfor landbruk og friluftsliv. Avdelingen har også ansvar for kommunens klimaarbeid og forvaltningen av naturverdier.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	55 427	56 398	-972
Refusjon lønn	-50	-4 630	4 580
Sum Lønn	55 377	51 768	3 608
Drift	43 490	42 837	653
Kjøp av produksjon	11 755	13 944	-2 188
Overføringer	7 194	9 427	-2 233
Finansutgifter	504	638	-133
Sum Utgifter	62 943	66 845	-3 902
Brukerbetaling	-32 376	-26 850	-5 526
Refusjoner	-7 419	-10 148	2 729
Finansinntekter	-14 046	-7 023	-7 022
Sum Inntekter	-53 842	-44 022	-9 820
Netto resultat	64 479	74 591	-10 113

Kommentar til status økonomi

Resultatet innenfor **areal- og kommuneplanlegging** er dominert av svikt i gebyrinntekter fra saksbehandling av innkomne arealplaner. Utfra gebyrregulativet faktureres saksbehandlingsgebyret først når hele arbeidet er gjennomført. Dette innebærer store variasjon i inntekter fra år til år ettersom hvilke planer som er ferdig behandlet det aktuelle året. I 2023 var det få planer som var faktureringsklare i løpet av året og dermed ble inntektene lave. Mindreinntekten utgjør 2,4 mill. kroner, noe som har brakt selvkostgraden ned på 23%. Avviket motvirkes av innsparinger innenfor oppgaver som ikke er gebyrfinansiert, slik som arbeid med egne arealplaner. Avviket på området beløper seg utfra dette til 1,6 mill. kroner. Det vil i 2024 bli sett på gebyrstrukturen på området.

Innenfor **boligforvaltning** er det mindrekostnad på 0,9 mill. kroner. Dette skyldes vakanse deler av året, merinntekter på husleie, strømsparingstiltak og en ekstrabevilgning til høye strømkostnader i 2023.

Etter at budsjettet ble vedtatt vedtok representantskapet i Follo Brannvesen økt driftstilskudd på til sammen ca. 1,3 mill. kroner noe som medfører et tilsvarende merforbruk innenfor **brannberedskap og -forebygging**.

Det ble i budsjettbehandlingen for 2023 vedtatt å øke inntektene innenfor ansvarsområdet i **kommuneskogen** med 0,5 mill. kroner som følge av økt uttak av tømmer. Inntektskravet er nådd, delvis som følge av hogst i vanskelig tilgjengelige områder. På grunn av mye nedbør har utkjøringen ført til utgifter til reparasjon av kjøreskader.

Det har vært lavere aktivitet i byggebransjen, noe som særlig har gitt seg utslag for **kart og oppmåling**, der gebyrinntektene er ca. 1,6 mill. kroner lavere enn budsjettet. Inntektene fra **byggesaksbehandling** er ca. 1,4 mill. kroner lavere enn budsjettet, men saksmengden gjenspeiler ikke i like stor grad det reduserte inntektsnivået som for oppmåling. Enheten har aldri behandlet så mange ferdigattester/midlertidig brukstillatelser samt søknader om minirensanlegg før. Det siste følger av pålegg om oppgradering av mindre avløpsanlegg. Felles for disse sakene er imidlertid at de gir relativt lite inntekter. Det har påløpt noen ekstra utgifter i forbindelse med innføring av eByggesak.

Manglende inntekter fra byggesaker er kompensert ved bruk av fond med ca. 1,9 mill. kroner for å nå full egenfinansiering. På oppmåling var fondet ikke tilstrekkelig til å kompensere for de reduserte inntektene. Avviket utgjør ca. 2,2 mill. kroner og svekker resultatet tilsvarende. Dette tilsvarer en selvkostgrad på 39 %.

Veidrift har et ekstraordinært høyt merforbruk på 3,4 mill. kroner. Av dette gjelder 2,3 mill. kroner snøbrøytingskontrakter. Av dette igjen skyldes ca. 1 mill. kroner at de ordinære brøytekostnadene økte som følge av oppdaterte veilengder i avtalen med kontraktør. Videre har forlik med kontraktør medført merkostnader.

For å forebygge merforbruk i 2024 er kostnadene og inntektene grundig gjennomgått i forbindelse med detaljbudsjetteringen. Det er sett på hvilke kostnader som uansett påløper og hvilket

handlingsrom man har når disse er trukket fra og satt av nok midler til å dekke uforutsette hendelser. Inntektsbudsjettet er også justert.

Også innenfor **byggdrift** har året resultert i vesentlig merforbruk; 3,4 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak kostnadsøkninger som man ikke fikk håndtert gjennom redusert aktivitet. Se gjennomgang under:

Kostnadsøkninger:

- Omlegging til 14-dagers avfallstømming har gitt behov for større renovasjonsbeholdere flere steder uten at satsene er vesentlig redusert. Den tilhørende merkostnaden utgjør 0,35 mill. kroner.
- Utgifter til transport og behandling av smittefarlig avfall er 60% høyere hittil i år enn i tilsvarende periode i fjor.
- I 2023 har det vært store utbedringskostnader knyttet til de tekniske anleggene. For eksempel har flere av hovedstyringsmodulene på SD-anleggene måttet skiftes ut i løpet av året. Man er til en viss grad bundet til å bruke samme leverandør som leverte anleggene på grunn av tilgjengelighet på deler.
- Kostnadene til serviceavtaler og reparasjoner er 1,3 mill. kroner høyere enn på samme tidspunkt i fjor.

Også på dette virksomhetsområdet er kostnadene og inntektene grundig gjennomgått i forbindelse med detaljbudsjetteringen for å styrke økonomistyringen. Faste kostnader er identifisert, samt at det er estimert et forventet nivå på variable og uforutsette kostnader. Det er i hovedsak vedlikeholdstiltakene man kan styre.

På **renholdsenheten** har det vært mye sykefravær og vakanser som bare delvis er erstattet med vikarer. Netto mindrekostnad som følge av dette utgjør 1,1 mill. kroner. Den nye avtalen for renholdsmatter samt økt omfang av matteleie har medført en merkostnad på ca. 0,6 mill. kroner. Det er også en mindreinntekt på 0,15 mill. kroner for eksternt renhold, samt merforbruk på noen innkjøpsposter. Samlet har området et mindreforbruk på 0,2 mill. kroner.

Når det gjelder **strøm** ble det i budsjettet for 2023 bevilget inntil 10 mill. kroner fra disposisjonsfondet for å dekke ekstraordinært høye kostnader. Strømprisen viste seg å bli lavere enn budsjettet og behovet for bruk av fondet begrenset seg til 3,8 mill. kroner. Da budsjettet ble utarbeidet var forventet strømpris 143 øre per kWh, mens den endte på 88 øre per kWh for året samlet. Strømforbruket i 2023 lå omtrent på samme nivå som i 2022.

På **prosjektenheten** er budsjettet basert på at alle lønnskostnader dekkes med investeringsmidler. I 2023 har investeringsaktivitet vært lavere enn lagt til grunn for budsjettet og derfor har ikke alle lønnskostnadene kunnet overføres til investeringsbudsjettet. Avviket utgjør 0,8 mill. kroner.

Premisser for budsjettet

Område	Indikator	Premiss	Resultat
Eiendom	Antall m2 som det betales strøm for.	55 000 m2	Det har bare vært mindre endringer i oppvarmet areal i løpet av 2023.
Renhold	Renholdsplaner iht. Insta 800.	100%	Arbeidet med renholdsplaner er igangsatt, men som følge av vakanse i stillingen som renholdsleder i 2023 har enheten hatt redusert kapasitet. Kvalitet sett opp mot Insta 800 er derfor heller ikke evaluert.
Kommunale boliger	Antall utleieboliger	109	I 2023 ble de fem hyblene på Kopås bygget om til to leiligheter. I tillegg ble én leilighet på Ignatun gjort om til kontor. Antallet utleieboliger er dermed redusert med 4. Det er ikke anskaffet noen utleieboliger i 2023 siden investeringsmidlene som lå inne i tidligere handlings- og økonomiplaner ble tatt ut i 2023.
Samferdsel	Lengde kommunale veier og gang-/sykkelveier.	70 km	Det er ikke overtatt noe vei i 2023.
Samferdsel	Oppgradering av kommunal vei	2 km	Røyskattveien har fått nytt dekke ned til Røyskattlia omsorgsboliger. Videre er arbeidene i Revefaret/Ekornveien/Bjørnefaret ferdigstilt. Det pågår arbeid i Hagenveien. Omfanget av oppgraderingene er lavere enn 2 km.
Byggesaks-behandling	Selvkostgrad byggesaksbehandling.	100%	I 2023 var ikke gebyrinntektene tilstrekkelige til å dekke kostnadene og det var derfor nødvendig å tilføre 1,9 mill. kr. fra selvkostfond byggesak for å nå 100% egenfinansiering.
Oppmåling og delesak	Selvkostgrad oppmåling og delesak.	100%	I 2023 dekket ikke gebyrinntektene kostnadene på området og fondet var heller ikke tilstrekkelig til å nå 100% egenfinansiering. Underdekningen ble på 1,9 mill. kr., noe som innebærer en selvkostgrad på 44%.
Klima og miljø	Kommunale planer der miljøaspekt, konsekvensanalyser og naturvurderinger er innarbeidet.	100%	Slike vurderinger innarbeides rutinemessig i alle reguleringsplaner.

Mål

Hovedmål

Avdeling for teknikk og samfunn skal

- Produsere gode tjenester tilpasset brukernes behov innenfor gjeldende budsjettrammer og øvrige politiske rammevilkår
- Bidra til en bærekraftig utvikling av Enebakk kommune
- Forvalte og ivareta kommunens fysiske og økonomiske verdier

Virkemidler for å nå målene

Avdelingens viktigste virkemidler er kompetente ansatte, funksjonelle bygg og anlegg, gode rutiner og gode støttefunksjoner, samt et tilstrekkelig budsjett til å gjøre nødvendige innkjøp. Det vil også være viktig med riktig prioritering av oppgaver siden behovet er større enn kapasiteten.

Viktige resultater og innsatser

Avdelingen fullførte i 2023 omstillingsprosessen. Prosessen har vært tidkrevende, men har løst tre identifiserte organisatoriske utfordringer: Arealplanlegging er nå skilt fra kommunalsjefsfunksjonen, prosjektlederne er lagt direkte under kommunalsjef og oppgaver som gjelder vei og samferdsel er ikke lenger fordelt på to enheter. Videre er kompetansen og ressursene innenfor infrastruktur samlet ved at avløp og vei/samferdsel nå er i samme avdeling. Dette vil styrke oppgaveløsningen.

Areal og kommuneplanlegging:

Ny samfunnsdel for kommuneplanen ble vedtatt i mars 2023. Det er gjennomført medvirkningsarbeid med politikere og regionale myndigheter. Det arbeides nå med ny arealdel.

Boligforvaltning

Boligforvaltningen har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av de kommunale utleieboligene og omsorgsboligene på Ignatun. Sektoren leder boligsosialgruppe som tildeler de kommunale boligene.

Leietagerne i de kommunale boligene følges tett opp i samarbeid med andre enheter som enhet rehabilitering, mestring og tildeling, enhet for psykisk helse og rus, flyktningetjenesten, renhold, NAV og andre. Det er startet opp et samarbeid med HOM og brannvesenet for å styrke brannsikkerheten i omsorgsboligene. Videre er samarbeidsrutinene med flyktningetjenesten revidert.

I 2022 ble det installert varmepumper på Ignatun, noe man så betydelig effekt av i form av reduserte strømkostnader i 2023.

Natur, geodata og byggesak

Enheten tok i bruk eByggesak fra 1. januar 2023 og har brukt mye ressurser på å få systemet til å fungere optimalt. Arbeidet med digitalisering av eiendomsarkivet ble avsluttet tidlig høst 2023.

Grunnet lav aktivitet i byggebransjen har det vært betydelig nedgang i oppmålingsoppdrag. Ledige ressurser har blitt benyttet til å starte arbeidet med kvalitetsheving av matrikkelen som beskrevet i vedtatte geodatastrategi.

Som tidligere nevnt har ikke den lave aktiviteten i byggebransjen like stor grad påvirket byggesak. I 2023 ble det behandlet 198 ferdigattester mot 115 i 2022. Total sett ble det behandlet 196 byggesaker i 2023 mot 215 i 2022. Med midlertidige brukstillatelser, ferdigattester og igangsettingstillatelser ble det behandlet 430 søknader i 2023. Av disse var kun 5 saker over lovpålagt tidsfrist.

Geodata har ferdigstilt og trykket opp nytt turkart for Enebakk kommune i 2023.

Veidrift og samferdsel

I løpet av året er det gjort utbedringer på grusveier og asfalt er reparert. Det har blitt utført feiing, kantslått og rydding av siktlinjer. Stormen Hans ble ressurskrevende og resulterte i noe større arbeider på Rausjøveien, Brevigsveien og Øyerenveien.

Byggdrift

Det har i 2023 blitt utbedret mye feil og mangler på tekniske installasjoner til vann, varme, ventilasjon og brann som følge av etterslep som måtte hentes inn. Det er også nå gått over 10 år siden EPC-prosjektet ble gjennomført og mye av det utstyret som ble montert den gangen var modent for utskiftning. Stormen Hans medførte stort behov for utbedringer i etterkant, samt at det er gjort forebyggende tiltak.

Av utførte vedlikeholdstiltak i 2023 kan nevnes følgende:

- Deler av Hauglia skole er malt.
- Oljeutskiller på Ignagard ble flyttet.
- Skiftet gulvbelegg og rehabilitering av vaktmesterdelen Stranden skole.
- HC-tilpasninger Solgården.

For øvrig har byggdriifterne startet opp med videreutdanning for å ta fagbrev i byggdrift.

Dette jobber vi videre med

Avdelingen hadde stort merforbruk i 2023, noe som nødvendiggjør økt fokus på økonomistyring. Merforbruket skyldes grovt sett svikt i gebyrinntekter i forhold til forutsetning om full selvkostinndekning, ikke tilstrekkelig buffer for uforutsette hendelser (herunder reparasjoner) og høyere aktivitet enn de økonomiske rammene tillater. Det siste følger delvis av prisstigning som overstiger hva som er kompensert i budsjettet, noe som tvinger frem redusert tjenesteproduksjon. Ved inngangen av 2024 ble regnskapet nøye analysert for å kunne identifisere det økonomiske handlingsrommet i 2024 og avpasse aktiviteten til dette. Det er i den sammenheng viktig at det settes av tilstrekkelig tid og ressurser til å følge opp økonomien og avdekke behov for tiltak.

Areal- og kommuneplanlegging

I forbindelse med politisk bestilling av gjennomgang av selvkostområdene vil man blant annet se på hvordan gebyrstrukturen for arealplansaker kan utformes for å få større samsvar mellom arbeid, gebyrstørrelse og faktureringsstidspunkt for å løse utfordringen med kostnadsdekning på området.

Ferdigstillelse av forslag til ny arealdel, herunder revidering av bestemmelser, plankart og planbeskrivelse vil pågå utover våren 2024. I 2024 skal det utarbeides og vedtas kommunal planstrategi.

Boligforvaltning

Tjenesteområdet vil videreføre arbeidet med å etablere og revidere samarbeidsrutiner med de andre enhetene/tjenesteområdene. Det er også fokus på å søke på relevante tilskudd hos Husbanken. I 2024 er det satt av 5 mill. kroner til kjøp av bolig til flyktninger. Ny boligsosial lov følges opp. For øvrig

jobbes det med hvordan man skal bistå målgruppen best mulig gjennom riktige tildelingskriterier og tjenestetilbud.

Natur, geodata og byggesak

I 2024 vil enheten prioritere etterslep i arbeidet med tilsyn og ulovligheter. Ved lav byggeaktivitet vil ledige ressurser benyttes til dette arbeidet. Enheten viderefører også arbeidet med systematisk kvalitetsheving av matrikkelen med utgangspunkt i vedtatte geodatastrategi. Videre vil enheten prioritere å jobbe med kvaliteten på tjenestene innen landbruk.

Renholdsenheten

Enheten vil komplettere og digitalisere renholdsplanene og vurdere bruk av behovsbasert renhold basert på sensorteknologi fremfor renhold etter fast frekvens.

Veidrift

Veidrift blir fra 2024 samorganisert med samferdsel/veiforvaltning og avløp for å legge til rette for bedre bruk av kompetanse, personell og økonomiske midler. Det legges vekt på å revidere og følge opp planer for drift og vedlikehold. Videre vil maskinparkbehovet bli gjennomgått og ulike alternativer vurdert. Erfaringene med den nye brøytekontrakten er så langt svært gode og denne vil bli fulgt opp fremover.

Byggdrift

Det vil bli lagt ytterligere vekt på å få på plass rutiner og god metodikk for gjennomføring av og dokumentasjon på arbeidet som gjøres. Bruk av avvikssystemet vil bli revitalisert. Tilstandskartleggingen av byggene vil bli oppdatert og vedlikeholdplanen revidert som følge av dette. Det legges vekt på verdibevarende vedlikehold, ivaretagelse av lovkrav, opprettholde tilstrekkelig funksjonalitet samt at lokalene skal være trivselskappende.

De vedvarende økonomiske utfordringene på byggdrift fordrer en årvåkenhet når det gjelder kostnader og en bevissthet knyttet til prioritering av behov. Innkjøp og avtaler vil bli vurdert med tanke på innsparing og effektivisering. Aktiviteten må innrettes slik at virksomhetens økonomiske ramme overholdes, noe som innebærer at ikke alle behov kan imøtekommes.

Selvkost

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenesteområdet består av avløp, renovasjon og feiing, og er i sin helhet gebyrfinansierte. Kommunen eier og drifter to avløpsrenseanlegg som mottar og renser avløpsvannet fra de aller fleste innbyggerne. Husstander som ikke er tilknyttet de kommunale renseanleggene har egne renseanlegg der kommunen er tilsynsmyndighet. Det har gjennom årene blitt gjort store investeringer i avløpsnett og renseanlegg; her ligger det store verdier.

Renovasjonsoppgavene ivaretas av Romerike Avfallsforedling som eies og finansieres av syv kommuner i fellesskap. På samme måte ivaretas feiing og branntilsyn i boliger av Follo Brannvesen.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Rev. bud.	Regnskap 2023	Avvik i kr
Lønn	7 942	7 296	646
Refusjon lønn	0	-41	41
Sum Lønn	7 942	7 255	687
Drift	10 529	11 510	-981
Kjøp av produksjon	18 657	18 962	-304
Overføringer	0	0	0
Finansutgifter	3 086	2 855	231
Sum Utgifter	32 272	33 327	-1 055
Brukerbetaling	-55 713	-56 774	1 061
Refusjoner	0	-400	400
Finansinntekter	-103	-1 154	1 051
Sum Inntekter	-55 816	-58 328	2 512
Netto resultat	-15 602	-17 746	2 144

Kommentar til status økonomi

Noen av kostnadene som skal innarbeides i selvkostkalkylene føres ikke på selvkostområdene i kommunens regnskapssystem. Det fremstår derfor som om selvkostområdene har mindreforbruk/merinntekt. Dette gjelder kapitalkostnader og indirekte kostnader. Disse var budsjettet å være 15,6 mill. kroner totalt i 2023, men endte på 17,7 mill. kroner. Økningen skyldes økte kapitalkostnader som følge av økt rente.

I 2022 lånte avløpsområdet 806 551,- av disposisjonsfondet for å dekke inn til full selvkost. Dette er tilbakeført i 2023. I tillegg ble selvkostfond avløp tilført ca. 340 000,-.

Renovasjonsområdet er preget av gebyrøkningen som ble iverksatt i 2022 for å dekke underskuddet i 2021. Gebyrøkningen er videreført i 2023, mens inndekningsbehovet var en engangshendelse. Dette har gitt merinntekter i 2023 og resultert i en fondsavsetning på 1,1 mill. kroner. Dette motvirker behovet for gebyrøkninger ifm. planlagte økninger i driftstilskuddet til ROAF fremover.

Premisser for budsjettet

Det ligger som et premiss i budsjettet at hvert av områdene skal være 100% gebyrfinansierte. Dette er ivare tatt i 2023.

Viktige resultater og innsatser

Kommunalt avløp

Det har blitt samlet inn mye data for å lokalisere innlekking av fremmedvann i avløpsnett, samt gjort fysiske tiltak.

Omlegging og renovering av VA-nettet i Ekornveien/Elgveien/Revefaret i samarbeid med Kirkebygden og Ytre Enebakk vannverk ble ferdigstilt i 2023. I forbindelse med prosjektet ble også veien oppgradert.

Enebakk sentralrenseanlegg klarte rensekravene for 2023 både når det gjelder fosfor, biologisk oksygenforbruk og kjemisk oksygenforbruk. Anlegget hadde ikke overløpsdrift i 2023, mens overløp fra pumpestasjoner som går til lokale vassdrag ble beregnet til 8855m³.

Når det gjelder Flateby renseanlegg er det bare krav til rensing av fosfor og her klarte anlegget rensekravet med 5% margin. Ca. 12% av tilført vannmengde gikk i overløp uten å bli rensset. Tallet er dessverre høyt; året før var det bare 5%. Det dårlige tallet i 2023 skyldes problemer med ventilen som åpner for overløp, mye nedbør samt at anlegget ikke er dimensjonert for belastningen det nå mottar.

Renovasjon

I 2023 ble det innført 14-dagerstømming og egen beholder for matavfall. Det har vært noen utfordringer med beholderkapasitet og oppstillingsplass.

Spredt avløp

Alle berørte har nå mottatt enten varsel eller både varsel og pålegg om oppgradering av sitt avløpsanlegg; eller de har satt i gang oppgradering på eget initiativ.

Det er utviklet en god metodikk og effektivitet i saksbehandlingen og dermed lavere kostnader enn det som opprinnelig var lagt til grunn. Dermed kunne gebyret reduseres til «rabattnivået» uten ytterligere subsidiering.

Feiing og branntilsyn i bolig

De økonomiske utfordringene som Follo Brannvesen opplever har ikke hatt økonomiske konsekvenser for feiing og branntilsyn i bolig.

Dette jobber vi videre med

Kommunalt avløp

I 2024 fortsetter arbeidet med å utrede ny avløpsløsning på Flateby i lys av nye rensekrav fra EU og tolkningen av disse, samt hensynet til vannkvalitet i Oslofjorden. Det er igangsatt flere samarbeidsfora for utveksling av kompetanse og utredning av muligheter og kommunen deltar i disse. Hvordan resipienten vil påvirkes av utslippet kartlegges. Arbeidet med å hindre innlekking av fremmedvann videreføres.

Renovasjon

I ROAFs handlings- og økonomiplan er det innarbeidet store økninger i driftstilskuddet i årene som kommer. Kommunedirektørkollegiet i Nedre Romerike ønsker å se på muligheter for å påvirke kostnadsutviklingene hos de interkommunale selskapene for å begrense veksten i de kommunale gebyrene. Dette planlegges ivaretatt i samarbeid med eierstyringssekretariatet.

Spredt avløp

Arbeidet med oppgradering av de mindre avløpsanleggene er godt i gang og vil pågå i årene som kommer. Kommunal tilsynsordning er under vurdering.

Feiing og branntilsyn i bolig

Det er behov for tettere dialog med Follo Brannvesen for å sikre at alle abonnentene som mottar tjenesten blir riktig fakturert og at de som skal ha tjenesten blir innrullert i systemet. Per i dag fører kommunen og brannvesenet hver sin base over henholdsvis gebyr og aktiviteter, noe som gir risiko for avvik.

Investeringsprosjekter

Forklaring til kolonnene i tabellen nedenfor

- **RSK tom 2023** viser hvor mye som er regnskapsført på prosjektet tom 31.12.23. Kolonnen viser regnskapstall for flere år, ikke bare 2023.
- **BEV tom 2023** viser bevilgning/budsjettramme for det aktuelle prosjektet. Kolonnen viser bevilgninger for flere år, ikke bare 2023 (*fremtidige bevilgninger vedtatt i HP er ikke med i rammen til prosjektet*).
- **Rest tom 2023** viser avvik mellom regnskap og bevilgede midler. Dette er hva som gjenstår av budsjettrammen pr 31.12.23.
- **RSK 2023** viser hvor mye som er regnskapsført på prosjektet i 2023.
- **BUD 2023** viser hvor mye budsjettmidler prosjektet hadde i 2023.
- **Avvik 2023** er avviket mellom RSK 2023 og BUD 2023. Minus betyr mindreforbruk.

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
112102	1125 - Ny nettside	1 175	1 500	-325	552	877	-325	Status: Prosjektet har tatt tid, og nye nettsider ble lansert april 2023. Det arbeides med å ferdigstille delprosjektet Visuell profil. Fremdrift: Det arbeides sammen med leverandør for å ferdigstille kommunens nye Visuelle profil. Denne vil legges frem for beslutning i ledergruppen våren 2024. Økonomi: OK
112301	1125 - Omstillingsprogram digitalisering inv.	69	2 000	-1 931	69	2 000	-1 931	Midler fra 2023 tilbakeføres og reduserer lånebehovet i 2024
112305	1125 - Infoskjermer til møterom	0	200	-200	0	200	-200	Status: Dette tiltaket har ikke blitt prioritert i 2023 til fordel for andre prosjekter som har krevd kapasitet. Utsatt til 2024. Fremdrift: Arbeidet er påbegynt og det jobbes med avklaringer før utstyr bestilles. Økonomi: OK

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
112307	1125 - Ipad folkevalgte	497	500	-3	497	500	-3	Status: Denne investeringen er utført og nye iPader er delt ut til folkevalgte. De brukte er levert inn og gjenbrukt: 11 stk. til hjemmesykepleien og 10 stk. til vaktmester er levert, og 25 stk. til renhold gjenstår. Økonomi: Ok
112310	1125 - Visma Plus integrasjon	0	252	-252	0	252	-252	Status: Prosjektet ble utsatt fra 2023 til 2024 på grunn av ytelsesproblemer i andre kommuner som har gått over til Visma Enterprise Plus, samt manglende støtte for 2 skjermer. Fremdriftsplan: Prosjektet er februar 2024 startet opp igjen og migrering til Plus er planlagt til uke 17. Det er usikkerhet til integrasjon mellom Visma og ØIKTs brukerregister (AD).
211204	2130 - Flytting av hjulmakerverksted	244	1 104	-860	0	860	-860	Ingen aktivitet.
211602	2130 - Nærmiljøtiltak (kun budsjett)	40	326	-286	0	286	-286	Prosjektet er vedtatt som streetbasket bane ved Mjær. Arbeidet er forsinket siden det har vært utfordrende å finne egnet areal til banen ved skolen. Det forventes at anlegget etableres i løpet av sommer/høst 2024.
225	2221 - Ny skole Ytre Enebakk	317 742	317 742	0	0	0	0	Byggearbeider fullført. Sluttrapport forventes ferdigstilt ila. 2. kvartal 2024.
302101	3061 - Sykesignalanlegg sykehjem	0	5 000	-5 000	0	5 000	-5 000	Atea er blitt bedt om å levere et tilbud basert på oversendte tegninger, behov som er beskrevet, og gjennomført befarng. Atea klarer ikke å levere ferdig pasientvarslingsanlegg før sommeren 2024. De har gjennomført en ny befarng på våre to sykehjem, sammen med enhets- og avdelingsledere den 13. oktober 2023. Kommunen har fått et tilbud fra Atea i 2024 som gjennomgås i mars/april.
302201	3041 - Forprosjekt boliger ruslidelser	0	150	-150	0	150	-150	Kan avsluttes
403	4100- Trafikksikkerhetstiltak	15 110	17 904	-2 794	18	2 811	-2 794	Status: Det har blitt ryddet vekk trær og busker i siktsoner langs Ødegårdsveien og tatt vekk trær som har skjermet for gatelys. Planen var planlagt ferdig i september 2023 men ble forsinket til desember 2023. Planen er finansiert med trafikksikkerhetsmidler fra fylkeskommunen.

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
409001	4000 - Befaring avsluttede prosjekter	158	151	7	6	6	0	Midler er benyttet til reklamasjon/etterarbeider ifm. prosjektet Tangenveien.
411102	4100 - Realisering av tiltak i hovedplan vei(13/569) kun budsjett	23 376	27 422	-4 046	0	4 046	-4 046	Bjerklundsbakken reguleringsplan er ferdig men det vil komme endringer på denne slik at vi får endret til fortauløsning. Dette er planlagt ferdig i august 2024. I Hovedplan vei er det gjort asfaltering på prosjektet i Ekornveien slik at det er ferdig. Bjerklundsbakken veiprosjekt er det laget kontrakt med konsulent og en intern arbeidsgruppe er opprettet. Sulerudveien er ferdig med grunnnerv, men det står igjen noen som ikke har svart på kommunens brev om utbetaling selv etter purring. Hagenveien ble startet opp i august 2023 og har gravd seg ferdig med 120 m av 260 m. Det er blitt noe mer fjellmasser i prosjektet enn det som ble antatt på forhånd (30%). Det er derfor ventet økte kostnader i prosjektet på ca. 600.000,- som skyldes mer fjell og derfor mer forbruk av timer. Gang og sykkelvei Gneisveien - Glimmerveien er nå ferdig og overtatt av fylkeskommunen med merknader på at det skal utføres en årsbefaring i 2024.
412202	4100 - Oppgradering Røyskattveien lys og solcelle (HP vei 411102)	516	699	-183	259	442	-183	Det gjenstår arbeider med et styringsskap for lys, som også skal fungere som en ladestasjon. Planlagt ferdig i juni 2024.
411609	4100 - Sulerudveien (HP vei)	14 195	14 195	0	56	56	0	Prosjektet avsluttes.
412301	4100 - Hagenveien (HP vei)	560	560	0	560	560	0	Arbeidet med veien blir ferdig juni 2024. Veien skal sette seg i 4 måneder før asfaltering av veien i starten av november 2024.
411303	4110 - Fornyning ledningsnett	45 522	47 041	-1 519	5 624	7 144	-1 519	Pågår prosjekt i Hagenveien om vei, vann og avløp. Ferdigstilles ila. 2024 Økonomi og framdrift er som planlagt.

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
411308	4110 - Utvidelse Flateby renseanlegg	3 660	10 354	-6 695	262	6 957	-6 695	Det arbeides nå med søknad om ny utslippstillatelse. Kommunen skal sende inn en søknad til Statsforvalteren innen 31.12.2024. Det påløper lite kostnader i denne fasen, men noe for konsulentbistand/utredning av resipient.
411407	4110 - Oppgradering pumpestasjoner	3 645	7 537	-3 892	0	3 892	-3 892	Vi har oppgradert 1 pumpestasjon i 2023 som følge av skade etter ekstremvær. Planen var egentlig å oppgradere en annen pumpestasjon, men det flyttes til 2024. Rud pumpestasjon og Andersrud er de neste stasjonene som må oppgraderes.
411504	4100 - Bjerklundsbakken gang-/sykkelvei	1 630	24 251	-22 622	50	22 672	-22 622	Status: Jobber med en endring av reguleringsplanen fra gang og sykkelvei til fortau. Grunnerverv er ikke startet. Det jobbes med en politisk sak om økonomien i prosjektet. Fremdrift: Gjennomføring av arbeidene er avhengig av gjennomføring/fullføring av arbeider i Hagenveien (PNr. 412301 4100).
402104	4000 - Omregulering Bjerklundsbakken	261	592	-331	0	331	-331	Prosjektering er utført. Resterende midler skal overføres tilbake til hovedprosjektet 411504 "Bjerklundsbakken - gang-/sykkelvei.)
411701	4100 - Overvannstiltak - Flom	9 600	12 541	-2 941	260	3 201	-2 941	Status: Serie med mindre tiltak gjennomført og gjennomføres etter behov. Tiltakene er i tilknytning til flomproblemer langs kommunal vei.
411921	4110 - Fremføring av offentlig avløpsnett	25	3 167	-3 142	25	3 167	-3 142	Ingen aktuelle prosjekter. Midler vil bli brukt ved behov. Ingen prosjekt er identifisert nå. Bruker av denne summen for å tilrettelegge for flere abonnenter som ikke er tilknyttet ennå.
412310	4100 - G/S-vei Gneisveien - Glimmerveien	74	175	-101	74	175	-101	Her står det igjen noe arbeid ved krysset som skal utføres innen september 2024. Da skal kommunen og fylkeskommunen ha befarings.
441302	4411 - Haugdammen	2 389	7 321	-4 932	2	4 934	-4 932	Arbeidet med en samarbeidsavtale med utbyggere i området er påbegynt. For å kartlegge hvor mye løsmasser det er, vil området med det første bli avskoget for etterfølgende prøvegravninger.
442301	4411 - Friområder ved Rennabekken	9	0	9	9	0	9	Arbeidet har ikke kommet videre som følge av personalmangel

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
451301	4520 - EPC - Energibesparende tiltak - kommunale anlegg	49 244	49 288	-44	0	44	-44	Prosjektet er ferdig. Sluttrapport utarbeides.
1701	1120-Utleieboliger	72 104	75 465	-3 361	1	0	1	Ingen aktivitet i 2023.
452203	4523 - Nye boliger Kopåsveien 7 (fra 1701)	4 511	5 000	-489	3 833	4 321	-489	Prosjekt gjennomført etter fremdriftsplan, og innenfor budsjett. Prosjektet er avsluttet.
451409	4523 - Oterveien 5 (fra 1701)	10	0	10	0	0	0	Avsluttes.
451504	4510 - Asfaltering P- arealer	3 787	3 948	-160	0	160	-160	Det skal gjennomføres reasfaltering av arealer ved Gml. Kirkebygden barneskole i 2024. Det er ikke behov for mer midler her.
451605	4520 - Beredskapstiltak	1 262	1 263	-1	257	258	-1	Aggregat med strømfordeler er kjøpt inn for gjenstående del av bevilget sum. Investering er ferdigstilt.
451708	4520 - Støtmatter lekeapparater bhg.	142	418	-276	0	276	-276	Arbeider pågår. Det er etablert nye støtunderlag ved Flateby barnehage. Det arbeides med plan for bruk av resterende midler. Det er pga. kapasitet blitt forsinkelse med ferdigstillelse av denne posten. Det vil bli utført arbeider med utbedring av støtunderlag våren 2024. Dette i Ytre Enebakk bhg., Kirkebygden bhg. , og Ytre Enebakk Skole. Det forventes balanse på denne posten.
451712	4523 - Forprosj. utb. omsorgsboliger og sykehjem	750	2 071	-1 321	0	1 321	-1 321	HOM gjennomfører en tverrfaglig gjennomgang for å vurdere kommunens behov. Det er gjennomført grunnundersøkelser i Kirkebygda. Det har i den forbindelse vært gjennomført befaringer i andre kommuner for å dra veksel på deres erfaringer.
451799	4523 - Kommunale gjennomgangsboliger oppgradering (kun budsjett)	0	1 118	-1 118	0	1 118	-1 118	Prosjektet er satt i bero i 2023, og vil bli foreslått avsluttet i 1. tertialrapport.

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
451802	4523 - Bekketunet	2 564	4 557	-1 993	2	1 995	-1 993	Tidligere Status: Det ble utredet og planlagt for å bygge 34 omsorgsboliger i 2 fulle etasjer og 3 etasje fordelt med boliger og takterrasse. Bygget var også planlagt å inneholde base til hjemmetjenesten. Fremdrift:/ Økonomiske forhold: Behovet vurderes på nytt i forbindelse med langsiktig økonomisk plan (LØP). Prosjektet er stanset og investeringsbudsjettet er inndratt.
451933	4523 - Salg BY 20/21	193	150	43	41	-3	43	Sak om salg har vært behandlet i kommunestyret. Iverksetting av vedtaket vil bli gjennomført av fagsjef eiendom. Det er forespurt om salg/makeskifte av en mindre del av kommunens eiendom nærmest inngangen til området. Dette er satt i bero i påvente av omregulering av grunneier.
452003	4520 - Ladestasjoner	2 778	2 778	0	547	547	0	Arbeidene er ferdigstilt i henhold til plan. Merforbruket dekkes over driftsbudsjettet. Prosjektet er avsluttet.
452004	4520 - Mjær U-skole heis	0	207	-207	0	207	-207	Ikke påbegynt. Fremdriftsplan ikke utarbeidet. Dette blir behandlet i forbindelse med 1. tertialrapport.
452005	4600 - Oppgradering av personalfasiliteter Sløssåsveien bof.	1 633	2 000	-367	11	378	-367	Byggearbeider ferdigstilt. Prosjektet kan avsluttes.
452007	4520 - Rådhuset - ny heis	0	518	-518	0	518	-518	Ikke påbegynt. Fremdriftsplan ikke utarbeidet. Dette blir behandlet i forbindelse med 1. tertialrapport.
452099	4520 - Oppgradering bygg ihht. vedlikeholdsplan (kun budsjett)	0	5 792	-5 792	0	5 792	-5 792	Budsjettpost vedlikeholdsplan.

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
452115	4520 - Utvendige lysmaster Kopås (fra 452099)	137	137	0	0	0	0	Prosjekt ferdigstilt.
452212	4520 - Brannforebyggende tiltak Mjær u-skole (fra 452099)	432	500	-68	109	178	-68	Prosjekt pågår. Ferdigstilles 2.kvartal 2024. Forventet balanse.
452214	4520 - Lysvarsling Kopås (fra 452099)	21	200	-179	0	179	-179	Prosjekt påbegynt. forventet ferdigstilt 1.kvartal 2024. Forventer balanse.
452306	4520 - Nye elektrotavler Kopås (fra 452099)	0	130	-130	0	130	-130	Tilbud innhentet. Blir anskaffet i 2024.
452308	4520 - Utvidelse kjøkken, innredning Sløssåsvn. bofellesskap(fra 452099)	109	250	-141	109	250	-141	Prosjekt påbegynt. forventet ferdigstillelse i 1.kvartal 2024. Forventer balanse.
452211	4520 - Ombygging personalbase Ignagard	790	800	-10	219	229	-10	Prosjektet er avsluttet.
452301	4520 - Nytt tak Mjær ungdomsskole	0	1 000	-1 000	0	1 000	-1 000	Ikke påbegynt. Det er satt på vent i påvente av utredning om solceller.
452303	4520 - Ventilasjon Heier veistasjon	13	2 000	-1 987	13	2 000	-1 987	Det er foretatt befaringsrapport på Heier veistasjon. Det er utarbeidet en intern befaringsrapport og grov kostnadskalkyle for aktuelle tiltak. Det vurderes videre tiltak på bakgrunn av dokumentene.
462301	4520 - ENØK kommunale bygg	655	1 000	-345	655	1 000	-345	Status: Behovsfase – Det er utredet ulike aktuelle tiltak. Det er besluttet at omfanget nedskaleres og behovet vurderes på nytt. Økonomiske forhold: Påløpt interne lønnskostnader til prosjektleder og konsulentonorar.

Prosjekt		RSK tom. 2023	BEV tom. 2023	Rest tom. 2023	RSK 2023	BUD 2023	Avvik 2023	Kommentar/tiltak
501503	5000 - Flatebytunet	3 092	5 000	-1 908	622	2 530	-1 908	Status: Det arbeides med å følge opp verbalvedtak fra KST 11.12.2023: «Flatebytunet. Forstudie av Flatebytunet startes opp i 2024 slik at prosjektet er klart til oppstart i 2025. Studien skal gjennomføres med interne ressurser og midler allerede øremerket til prosjektet» Det er opprettet en arbeidsgruppe bestående av kirkevergen og prosjektleder. Det avholdes jevnlig møter og er utarbeidet utkast til romprogram, milepælplan, PA-bok med mer. Det er utlyst minikonkurranse for anskaffelse av arkitekt og landskapsarkitekt via rammeavtale. Disse skal bistå med å lage forslag til tegningsskisser. Resultatet legges frem til politisk behandling som grunnlag for videreføring av prosjektet. Framdrift: Iht. plan. Økonomiske forhold: Bevilget budsjett benyttes som styringsramme for utvikling av prosjektet. Økonomien avstemmes i prosjektets ulike faser.
6403	4411- Tilrettelegging for friluftsliv	809	2 324	-1 514	429	1 943	-1 514	Turvei til Bjørnholt ble opprustet i 2023 pga. mye vannskader etter siste vinter og uværet HANS. Dekket av skogfond fra Kommuneskogen og bruk av tilrettelegging for friluftsliv (investeringsmidler)
709901	Brann familiens hus - fortsatt drift	17 521	16 364	1 156	0	-1 156	1 156	Gjøres opp mot forsikringsoppgjør når prosjektet ferdigstilles.
709902	Brann familiens hus - bygg	97 996	70 200	27 796	599	-27 197	27 796	Status: Bygget er ferdigstilt og tatt i bruk. Det gjennomføres et prosjekt vedrørende inventar, utstyr og interiør. Jfr. prosjektnr. 709909 Fremdrift: Sluttrapport utarbeides og ferdigstilles ila av 2.kvartal.
709909	4600 - Inventar Familiens Hus	4 604	7 800	-3 196	1 834	5 029	-3 196	Prosjektet er startet i forbindelse med driftsettelse/innflytting i Nytt Familiens Hus.

Årsberetning 2023 - Enebakk Ungdomsråd

Ungdomsrådet Enebakk har i 2023 gjennomført tre møter på våren og to møter på høsten, totalt fem møter. Dette året var det oppstart av nytt ungdomsråd. Rådet består nå av tre medlemmer som var med i rådet forrige periode. Fire nye medlemmer. Og fire nye varamedlemmer.

Ungdomsrådet har i 2023 blitt ledet av nyvalgt leder Nanna Elvedal, med nestleder Moez Ulhaq.

Saker som har vært satt på agenda i Ungdomsrådets møter er ungdomsmiljøet i Enebakk kommune, med fokus på rus og kriminalitet, samt samarbeid med SLT, kulturenheten og HBU. Ungdomsrådet har fortsatt arbeidet fra 2022 om å lage møteplasser hvor barn og unge trygt kan «henge». Det ble startet en planlegging av et arrangement for ungdom i kommunen høsten 2024. Saken er sendt til administrasjonen for utredning. Bruk av sosiale medier som informasjonskanal har vært tema, for å bedre kunne nå ut til ungdommen. Sosiale medier vil også ha en funksjon for å rekruttere nye medlemmer og varamedlemmer til valg av nytt ungdomsråd 2025.

Høsten 2023 ble det et politisk skifte i Enebakk. Ordfører Hans Kristin Solberg har fulgt alle møtene frem til dette. Nyvalgt ordfører Christopher Leiknes følger opp, og har deltatt på begge møtene som har vært avholdt etter at han ble ordfører. Medlemmene i ungdomsrådet fremstår for koordinator May-Ellen Borge, som engasjerte og reflekterte ungdommer. Dette året har vi også valgt å invitere alle vara med på møtene, for å øke engasjementet og få flere stemmer inn i drøftingen av sakene. Dette har vært veldig positivt da dette er ungdom som brenner for å sette søkelys på godt ungdomsmiljø i Enebakk.

Ungdomsrådet ønsker fortsatt å jobbe for å skape gode, trygge møteplasser og sosiale arenaer som skal forbygge utenforskap. Fokuset fremover kommer fortsatt til å være mental helse og livsmestring. Ungdomsrådet ønsker å være samlende samt gi barn og unge i Enebakk de beste muligheter for en god psykisk og fysisk helse. Første skritt på veien vil være å få til et arrangement sammen med andre enheter i oppvekstsektoren høsten 2024. Arrangementet er tiltenkt INKLUDERING som tema.